

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen
i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Sammendrag

Plenumsforedrag

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Critical language awareness in multilingual educational contexts

Andrea Young (University of Strasbourg).

In this talk I will briefly present some of the salient issues concerning language education in multilingual contexts in Alsace, France, in which I have been teaching and researching for over 2 decades. Many of the challenges my colleagues and I face are similar to those encountered in other contexts and with which you may also be familiar: teachers/educators feeling ill-prepared to deal with children in their classrooms who can not yet function through the language(s) of education, multiple languages spoken by the children and their families which the teacher/educator does not speak etc. However, due to contextual differences linked to historical, political and ideological variables, some of the affordances and constraints experienced in the Alsatian setting may differ from those encountered in Norway.

Focusing on the notion of critical language awareness which acknowledges the power element embedded in language practices and attitudes, I will firstly examine why criticality should be viewed as an essential component for the language aware professional. Secondly, I will share data from several studies, from pre-school to post-graduate settings, illustrating how critical language awareness can manifest itself in the classroom and how it may be nurtured in teacher education.

[NOA 2025](#)

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

Toril Opsahl (Universitetet i Oslo).

I dette foredraget rapporterer jeg fra et NFR-finansiert prosjekt kalt «Andrespråskommunikasjon i arbeidslivet: om polske immigranter i Norge» (NorPol), som ble avsluttet ved årsskiftet, og som hadde sin kjernevirksomhet ved Universitetet i Oslo, nært knyttet til MultiLing senter for flerspråklighet. I prosjektet undersøkte vi ulike forhold som bidrar til å hemme eller fremme kommunikasjon mellom polakker og nordmenn. Vi så både på sosiokulturelle, interaksjonelle og lingvistiske faktorer. I foredraget vil jeg anlegge et fugleperspektiv på prosjektet, men også gjøre enkelte dypdykk ned i funn, innsikter og erfaringer som kan være av særlig interesse for NOA-konferansens deltakere.

Det er utvilsomt både fordeler og utfordringer forbundet med et bredt anlagt prosjektdesign, som jeg vil reflektere over i foredraget. Jeg vil videre trekke fram noen metodiske og teoretiske forhold som kanskje kan inspirere til utvikling av liknende prosjekter, inkludert prosjekter med tydeligere fokus på språkopplæring. Selv om NorPol-prosjektet har dreid seg om polske voksne talere av norsk som andrespråk, kan innsiktene fra prosjektet være relevante for studier av og med flere innlærergrupper.

[NOA 2025](#)

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

Kristin Vold Lexander (Universitetet i Innlandet), Marte Nordanger (Universitetet i Innlandet) og Anja Pesch (Universitetet i Innlandet).

Foredraget tar utgangspunkt i innsikter fra tre NFR-finansierte prosjekter Digital kommunikasjon og språk på arbeidsplassen og i skole-hjem-samarbeid. Litauiske arbeidsinnvandrere i Innlandet (DigiMulti), Linguistic integration of adult migrants with poor education and the consequences of migration tests (IMPECT), og Multilingualism in Transitions (MultiTrans). Prosjektene belyser ulike sider ved og kontekster for flerspråklighet og språkopplæring i dagens norske samfunn. Mens DigiMulti og IMPECT fokuserer på henholdsvis arbeidstakere og -givere, og flyktninger og språklærere i introduksjonsprogrammet, ser MultiTrans på flerspråklige individer med transnasjonal og historisk minoritetsbakgrunn i overgangsfaser i utdanningssystemet.

I foredraget sammenfatter vi hovedfunn fra prosjektene, før vi retter blikket mot forhandlinger av ansvar knyttet til språkvalg, læring, undervisning og vurdering av språkferdigheter, og inkludering som en tematikk som går igjen på tvers av prosjektene. Vi analyserer hvordan disse forhandlingene skjer i ulike kontekster, i opplæringssituasjoner, på arbeidsplasser og i familien, fra perspektivene til ulike aktører: flerspråklige individer, arbeidsgivere og (andrespråks)lærere, og diskuterer hvordan disse forhandlingene påvirkes av språkpolitiske føringer og språkideologier. Videre drøfter vi metodologiske utfordringer knyttet til makt og ulike stemmer om ansvar i flerspråklighets- og inkluderingsfeltet, samt forskningsetiske problemstillinger som oppstår i møtet mellom forskere og minoriserte deltakere.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Presentasjoner: Anne Hvenekildes hederspris 2025

Tradisjonen tro vil konferanseprogrammet inneholde utdeling av Anne Hvenekildes hederspris og foredrag fra prisvinnerne. Anne Hvenekildes hederspris deles ut til forskerrekutter som har utmerket seg metodisk og/eller teoretisk i sitt MA eller PhD-arbeid, og som bidrar med nybrottsarbeid innenfor feltet norsk som andrespråk. Juryen for 2023–2025 har bestått av Marte Nordanger, INN, Verónica Pájaro, UiA, Ingrid Jølbo, UiS, Arnstein Hjelde, Høgskolen i Østfold, og Anne Golden, UiO. I sin vurdering av nominerte har de, ved siden av vitenskapelig kvalitet, lagt vekt på at arbeidet er nyskapende og originalt.

Nytt av året er at juryen har valgt å dele ut to priser, én på MA-nivå og én på PhD-nivå. Nominerte masteroppgaver og doktoravhandlinger er med andre ord vurdert hver for seg. De to vinnerne er invitert til å gi en presentasjon av sitt arbeid PÅ NOA 2025. Hvem de er, forblir hemmelig fram til prisutdelingen.

Prisvinnere 2025: **Stian Ramstad** med masteroppgaven «Det vi hører når vi hører polsk aksent: En studie av hvordan førstespråkstalere oppfatter aksentpreget østnorsk blant personer med polsk som førstespråk» og **Jenny Gudmundsen** med ph.d.-avhandlingen «Learning-by-talking in a video-mediated environment. A conversation analytic study of second language interactions at a digital language».

Innlegg i parallellsesjoner og dugnadsgrupper

“Grasrotsinnlæring” av engelsk blant tvungne migranter i Norge

Ida Syvertsen (Høskolen i Østfold).

Abstract

De siste årene har det vært en økning i tvungen migrasjon fra Det globale sør, f.eks. kongolesiske flyktninger som har vært flere tiår i transitt i Uganda, til land i Det globale nord, som Norge. Flere av disse flyktningene snakker engelsk som et tilleggsspråk etter å ha bodd lenge i engelsk-talende Uganda. Måten disse har lært engelsk på skiller seg kraftig fra hvordan nordmenn flest har lært engelsk. Mens de fleste nordmenn hovedsakelig har lært engelsk formelt, altså på skolen, med mer eller mindre engelskbruk utenfor skolen som et supplement, har tidligere forskning blant denne gruppen flerspråklige migranter vist at de hovedsakelig har lært tilleggsspråk uformelt, altså utenfor språkklasserom.

Basert på etnografisk feltarbeid blant en gruppe nyankomne kongolesiske flyktninger i Norge, undersøker jeg i denne presentasjonen ulike måter disse flyktningene har lært engelsk som tilleggsspråk uformelt i Uganda. Hovedsakelig viser dataene at de har lært engelsk uformelt gjennom eksponering, kommunikasjon og initiering av språkbevissthet «in the wild». Noen av måtene de har lært engelsk på kan refereres til som «grasrotsmåter» å lære engelsk på, siden engelsklæring kan være initiert av flyktningene selv, og ikke nødvendigvis påtvunget av andre. Engelsk kan for eksempel ha blitt lært gjennom engelskspråklig kommunikasjon, enten initiert av flyktninger i Uganda fra forskjellige naboland som er nøytralt lingua franca, eller påtvunget som det dominerende språket brukt av kontorarbeidere eller andre i tydelige maktposisjoner i forhold til flyktninger. Disse funnene fra etnografisk feltarbeid blant nyankomne kongolesiske flyktninger i Norge kan bidra til å videreutvikle vår forståelse av uformell læring av tilleggsspråk generelt. I tillegg kan funnene informere andrespråksfeltet om mulige uformelle språklæringserfaringer migranter kan ha med seg inn i norsklæring i Norge.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

De initiale stadiene av tredjespråkstilegnelse

Xurui Zhang (Göteborgs universitet).

Abstract

Denne studien undersøker hvordan tidligere tilegnede språk påvirker de initiale stadiene (the Initial State, IS) av tredjespråkstilegnelse (L3A), med deltakere som har kinesisk som førstespråk (L1) og avansert engelsk som andrespråk (L2). Eksisterende L3A-modeller har foreslått at tverrspråklig transfer kan komme fra L1, L2 eller det typologisk nærmeste språket. I tillegg pågår det fortsatt diskusjon om transfer skjer property-by-property eller wholesale (for en oversikt, se Rothman et al., 2019). Mange av disse modellene er imidlertid basert på vestlige språk og mangler en presis definisjon av IS.

Deltakerne i denne studien ble testet med to semi-kunstige språk, J og S, i en grammatikalitetsbedømmelse og -korrigeringsoppgave uten opplæring på forhånd. Språk J har et japansk leksikon med noe leksikalsk overlapp med kinesisk, mens språk S benytter et svensk/skandinavisk leksikon som ligner engelsk. Den syntaktiske egenskapen som ble undersøkt, var formelle subjekter, som er fraværende i kinesisk, men obligatoriske i engelsk. Halvparten av setningene i J og S fulgte engelsk syntaks med formelle subjekter, mens resten fulgte kinesisk syntaks. For å kontrollere primingeffekter ble deltakerne tilfeldig tildelt språksekvensen S-J eller J-S i testingen. Deltakerne vurderte syntaksen i setningene og foreslo korrigeringer for avviste setninger.

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Resultatene viser at både L1 kinesisk og L2 engelsk påvirket prosesseringen av syntaksen i et ukjent L3. Det ble ikke funnet bevis for en helhetlig syntaktisk transfer fra ett spesifikt språk. Mens informantenes antakelse av L3 i stor grad var basert på det språket som var formelt likt, var også det andre språket aktivt. I tillegg påvirket både leksikalske og strukturelle likheter bedømmingen av L3-syntaksen, men strukturelle likheter viste en litt sterkere påvirkning på aktiveringen av et bakgrunnsspråk. Diskusjonen foreslår at IS bør forstås som en relativ tilstand i forhold til både tidligere tilegnede språk og målspråket. Studien bidrar til å raffinere L3A-forskningen og foreslår videre undersøkelsesområder.

Referanser Rothman, J., González Alonso, J., & Puig-Mayenco, E. (2019). Third Language Acquisition and Linguistic Transfer. Cambridge University Press.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Nyankomne elevers deltakelse i sosiale og faglige læringsrom: Tre elevers perspektiver i overgangen fra barne- til ungdomstrinn

Kjersti Ree Skrefsrud (Universitetet i Innlandet).

Abstract

I denne studien undersøker jeg hvordan de nyankomne elevene Anil, Lisa og Sita (alle 12 år) opplever sin sosiale og faglige deltakelse i skolehverdagen. Formålet med studien er å undersøke hvorvidt deltakelsen erfares å ha ulike vilkår avhengig av skoleslag og elevsammensetning, og på hvilke måter den språkdidaktiske tilnærmingen påvirker elevenes opplevelser av egen deltakelse. Datamaterialet er innhentet i løpet av ett kalenderår, der elevene i vårsemesteret gikk i samme mottaksklasse ved en storbysskole i Norge, mens de i høstsemesteret gikk på hver sin ungdomsskole; Anil og Lisa i ordinære klasser og Sita i en mottaksklasse. Studien er en kvalitativ klasseromsstudie der elevene har tegnet kart, ledet vandringer og blitt intervjuet i begge sine respektive skolekontekster. Det teoretiske utgangspunktet for studien er Lundys (2007) modell for barns deltakelse, samt perspektiver på myndiggjøring (Cummins, 2001) og aktørskap (Darvin & Norton, 2015). Foreløpige analyser tyder på at elevene opplever stor grad av støtte for faglig og sosial deltakelse i mottaksklassekontekstene, mens ungdomsskoleelevene på ordinære trinn forventes å klare seg mer selvstendig i språklæringsprosessen. Ungdomsskolens læringsrom har økende krav, men uten at sosiale og faglige støttestrukturer nødvendigvis følger med, noe som ser ut til å gjøre elevenes egne initiativ avgjørende. Dette kan være spesielt sårbart for nyankomne elever.

Referanser Cummins, J. (2001). Negotiating identities : education for empowerment in a diverse society. California Association for Bilingual Education. Darwin, R. & Norton, B. (2015). Identity and a Model of Investment in Applied Linguistics. Annual Review of Applied Linguistics, Cambridge University Press, 35, 36-56. Lundy, L. (2007). 'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child. British educational research journal, 33(6), 927-942.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Forsterket opplæring i norsk (FON) for minoritetsspråklige elever i videregående skole- en kasusstudie av organisatoriske og faglige utviklingsprosesser

Helene Fulland (OsloMet, NAFO) and Andrea Falkenhaus (OsloMet/NAFO).

Abstract

En av skolens oppgaver er å identifisere minoritetsspråklige elever med behov for FON (Opplæringsloven § 6.5) gjennom å kartlegge elevenes norskferdigheter. En rapport viser at videregående skoler har ulik kartleggingspraksis, at det er krevende å omsette kartleggingsresultater til enkeltvedtak og undervisning og at det er behov for mer kompetanse i norsk som andrespråk hos lærere (Lødding et al., 2024). Samtidig er nytten av kompetanseutvikling på dette fagfeltet knyttet til hvorvidt lærerne involveres i egen kompetanseutvikling over tid, og at skolen tilbyr organisatoriske rammer som muliggjør undervisning som reflekterer kompetanseutviklingen (Nilsson, 2023). På denne bakgrunnen vil vi undersøke følgende problemstillinger:

- Hvilke organisatoriske strukturer er viktige for utviklingen av kartleggings- og undervisningspraksis i FON?
- Hvordan kan norsk som andrespråk perspektiver styrkes i FON gjennom intern kompetanseutvikling på skolen?

Studien er en utforskende og evaluerende kasusstudie med elementer av aksjonsforskning (Yin, 2018).

Forskningen er del av et pågående samarbeid mellom forfatterne og én videregående skole om utvikling av kartleggings- og undervisningspraksis i FON på studieforberedende linjer. Samarbeidet ble initiert av

forfatterne, men behovet for endring og utviklingen av ny praksis er basert på skolens og lærernes erfaringer. Deltakere på skolen er primært avdelingsleder med ansvar for FON-organiseringen og lærere som gjennomfører FON. I konferansepresentasjonen belyses problemstillingene med utgangspunkt i analyse av dokumentasjon fra prosessen (f.eks. møtereferater, endringer i organisering, nye kartleggingsrutiner) og intervjuer med deltakerne.

Lødding, B., Kindt, M. T., Vennerød-Diesen, F. F., Randen, G. T., Grøgaard, J. B., Tahir, H., & Samuelsen, Ø. A. (2024). Vilkår for inkluderende opplæring: Sluttrapport fra prosjektet Forskning på opplæringstilbud til nyankomne elever.

Nilsson, J. (2023). ”Vi ser om dom flyter typ.”: Att utveckla en språk-och kunskapsutvecklande ämnesundervisning för nyanlända elever–möjligheter och begränsningar ur lärarperspektiv (Doctoral dissertation, Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet).

Yin, R. K. (2009). Case study research: Design and methods (Vol. 5). sage.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Språkmentor – muntlig språkstøtte til farmasistudenter med norsk som andrespråk

Knut Ørke (UiT - Norges Arktiske Universitet), Kaori Takamine (UiT - Norges Arktiske Universitet), Jorunn Juliussen Ingilæ (UiT - Norges Arktiske Universitet) and Janne Erikke Mjelle (UiT - Norges Arktiske Universitet).

Abstract

Tre institutt ved UiT Norges arktiske universitet skal i samarbeid utvikle et språkmentoropplegg for bachelorstudenter i farmasi. Målgruppa er studenter med norsk som andrespråk (N2-studenter) og svake ferdigheter i norsk. Antallet N2-studenter i Norge er økende. Selv om N2-studentene innfrir de formelle opptakskravene til høyere utdanning, har flere i realiteten utilstrekkelige norskferdigheter (Jonsmoen og Greek, 2021). Denne gruppa opplever utfordringer med å følge og delta i undervisninga, som igjen fører til lavere faglig prestasjon, lengre tidsbruk på studiet og i verste fall frafall (Kalcic og Ye, 2023). Gode kommunikasjonsferdigheter på norsk er av stor betydning i rollen som farmasøyt og helsepersonell, og utfordringene knyttet til N2-studentene er velkjent blant alle farmasiutdanningene i Norge. Per i dag eksisterer det likevel ingen tilbud om språkstøtte ved UiT der N2-studentene kan få hjelp til å forbedre norskferdighetene sine i en faglig kontekst. Gjennom språkmentoropplegget får N2-studentene tilbud om målretta språktrening knyttet til farmasifaget på første år av studiet. Språkmentorordningen skal gjennom ti økter gi N2-studentene trening i muntlig kommunikasjon på norsk, gjennom strukturerte interaktive læringsaktiviteter som er utviklet av faglige ansatte innen språkopplæring og farmasi. Aktivitetene vil

fokusere på lytteforståelse, muntlig formidling og bruk av fagbegreper. Dette skal skje i trygge og støttende rammer hvor N2-studentene kan uttrykke seg fritt og trene opp muntlige norskerferdigheter én til én. Mentorene skal være masterstudenter i farmasi med norsk som morsmål. Før og etter prosjektet blir språknivået til N2-studentene kartlagt, for å se i hvilken grad språkmentoreringa har hatt en effekt. Målet er at språkmentorordninga skal etableres som et fast tilbud på bachelor i farmasi, utvides til master i farmasi, og også kunne tas i bruk av utdanninger innenfor andre fagområder. Se dokument for litteraturhenvisninger.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Inkongruens mellom grammatikk og vokabular i andrespråkspreget norsk?

Anne Golden (Universitetet i Oslo), Lars Anders Kulbrandstad (Universitetet i Innlandet) and Bård Uri Jensen (Universitetet i Innlandet).

Abstract

I Golden og Kulbrandstads (2024) studie av en standup-komikers imitasjon av norsk med polsk aksent mente vi at humoren blant annet lå i kontrasten mellom scenefigurens noe begrensede grammatiske ferdigheter og hennes avanserte vokabular, som også var rikt på idiomatiske uttrykk. Dette bygde vi på en antagelse om at det i autentisk innlærerspråk ikke er et så stort sprik mellom den formelle kompetansen og ordforrådet, og at et betydelig misforhold mellom disse aspektene ved språkbruken skaper en komisk effekt. Denne hypotesen kan knyttes til den såkalte inkongruensteorien i humorforskningen, som går ut på at det uventede og motstridende skaper en komisk effekt. Spørsmålet er om vår antagelse står seg ved en systematisk undersøkelse av forholdet mellom grammatikk og ordforråd hos andrespråkinnlærere. Dette har vært lite utforsket, men en relevant studie er Monsen (2008) som undersøker hvordan sensorer ser ut til å vektlegge formell korrekthet og leksikalske kvaliteter i besvarelser på det som het «Norskprøve 3». Monsen finner at tekster som ikke har bestått prøven, kan ha et mer avansert ordforråd enn tekster som har bestått, men de førstnevnte tekstene har gjerne flere ortografiske og morfologiske avvik. Vår studie går nærmere inn på forholdet mellom basale formelle ferdigheter og leksikalske aspekter ved andrespråkstekster for å finne ut om kontrasten i andrespråksproduksjonen som vi fant hos scenefiguren,

er uvanlig i autentisk innlærernorsk. Selv om det hadde vært mest ønskelig med et muntlig korpus, har vi valgt å bruke ASK-korpset i denne omgang og tatt for oss tekster skrevet av polske testtakere. Vi har sammenlignet innlærernes feilfrekvens i morfologi og syntaks (som kan leses direkte ut av ASK) med deres leksikalske frekvensprofil (Laufer & Nation 1995, Golden 2021) som bl.a. kommer fram ved å studere fordelingen av ord fra ulike frekvensbånd (Nation 2013) og forekomsten av såkalte akademiske ord.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Forfeltskompleksitet i norske andrespråkstekster

Bård Uri Jensen (University of Inland Norway).

Abstract

Dette innlegget presenterer en studie av syntaktisk forfeltskompleksitet i norske tekster skrevet av voksne med norsk som andrespråk, sammenlignet med et kontrollkorpus av førstespråkstekster. Datamaterialet er hentet fra Norsk andrespråkskorpus (ASK) og består av innlærertekster på B1- og B2-nivå skrevet av ulike S1-grupper. Kontrollkorpuset består av tekster skrevet av voksne med norsk som S1, hentet fra kontrollkorpuset i ASK.

Både kompleksitet på setningsnivå og kompleksitet som mangfold på tekstnivå blir analysert, og studien operasjonaliserer forfeltskompleksitet som et knippe av variabler knyttet til lengde, struktur og variasjon: • antall ord • utbygging av fraser i forfeltet, som forledd og etterledd i substantivfraser • leddsetninger i forfelt: frekvens og variasjon • variasjon i syntaktiske ledd • variasjon i form: lengde, struktur og frasetyper. Prosjektet har en eksplorativ innretning og utforsker utvikling av kompleksitet i norsk som andrespråk. Resultatene kan bidra til en bedre forståelse av hvilken rolle kompleksitet og mangfold spiller i utviklingen av andrespråkskompetanse, og på hvilke måter andrespråkstekster skiller seg fra og ligner på førstespråkstekster. Kompleksitet og variasjon i forfeltet henger dessuten tett sammen med bruk og mestring av inversjon (V2-regelen), og en naturlig videreføring av studien vil være å analysere samspillet med korrekthet, jf. CAF-tradisjonen i andrespråksforskningen.

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Blant tidligere studier av syntaktisk kompleksitet i andrespråksnorsk finnes det noen som tematiserer frasenivået (Berggreen & Sørland, 2016; Gujord, 2021; Hoftun, 2017; Jensen, 2022; Sørensen, 2018), og enkelte som spesifikt går inn på forfeltet, men da helst i sammenheng med studier av korrekt inversjon (Berggreen & Sørland, 2016; Hagen, 1992; Johansen, 2008). Flere studier av V2-mestring tematiserer variasjon i forfeltet indirekte ved å undersøke andelen forfelt med «inversjonskontekst» (f.eks. Brautaset, 1996; Nistov, 1991). Hoftun (2017) studerer variasjon i leddsetningstyper og er dermed så vidt jeg kjenner til, den eneste studien som tematiserer syntaktisk mangfold. Presentasjonen legger fram foreløpige analyser per mai 2025.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Framstillinger av språkbruk og skoleerfaringer. En studie av 21 selvbiografier av voksne med innvandrerfamiliebakgrunn

Randi Myklebust (Høgskulen i Volda) and Lise Iversen Kulbrandstad (Universitetet i Innlandet).

Abstract

I denne presentasjonen utforsker vi 21 selvbiografier av personer som har vokst opp i Norge i familier med innvandringserfaringer. Bøkene er utgitt på norske forlag i perioden 2019 til 2024. Familiene deres har bakgrunn fra Afghanistan, Irak, Iran, Jordan/Palestina, Libanon, Marokko, Pakistan, Somalia, Sri Lanka, Tanzania, Vietnam og Zanzibar.

Analysens utgangspunkt er teori der narrativer sees som en måte både å uttrykke og konstruere identitet på. Identitet forstås som et polyfont fenomen som kontinuerlig konstrueres gjennom ulike prosesser i sosial interaksjon (De Fina, 2015). Å formidle sin livshistorie kan forstås både som forfatterens eget identitetsprosjekt og som hens oppfatning om hva som kan være en passende selvpresentasjon i det offentlige rom (jf. Bruner, 2003). Selvbiografier kan slik sett oppfattes som uttrykk for både individuelle og kollektive identiteter (jf. De Fina, 2015).

Gjennom en kvalitativ innholdsanalyse utforsker vi hvorvidt, og eventuelt hvordan, minner om språkbruk og skoleliv er skildret. Alle forfatternes oppvekst har vært flerspråklig, og de har alle gått i norsk skole. I lys av dette stiller vi spørsmål om disse erfaringene omtales, og, eventuelt, på hvilke måter og i hvilke situasjoner

eller hendelser skole, språk, språkbruk og læring av språk inngår i minnene de velger å inkludere i framstillingen.

Den foreløpige analysen viser at flerspråklighet sjelden omtales eksplisitt, mens bruk av førstespråk oftere skildres enn det å bruke eller lære norsk. Andre språk enn norsk knyttes gjerne til samvær i familien, religion, mediebruk og språk- og kulturskoler, sjeldnere til opplæring i den norske skolen. Skildringene er gjerne nøytrale, men de kan også gjenspeile følelser som stolthet og glede, flauhet eller savn. Omtale av norsk kan dreie seg om vurdering av egne ferdigheter, men oftere om foreldrenes bruk og læring av norsk.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Lærerstudenter utvikler eget språkstøttetilbud gjennom aksjonsforskning

Kari Mari Jonsmoen (OsloMet – storbyuniversitetet).

Abstract

En student i grunnskole- og faglærerutdanninga trenger solide språkkunnskaper for å sikre seg et stødig studieløp og for å kunne utføre si framtidige yrkesrolle i norsk skole på en faglig forsvarlig måte.

Høsten 2023 ble førsteårsstudenter ved Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning, ved OsloMet – storbyuniversitetet invitert til å delta i et aksjonsforskningsprosjekt. Formålet var å finne ut hvilke tilbud lærerutdanninga bør gi lærerstudenter som har behov for å arbeide med egne muntlige og skriftlige ferdigheter i norsk. Dette ble gjort gjennom en syklisk prosess som inkluderte planlegging, utprøving, refleksjon og justering i flere runder (jf. Brannick & Coghlan, 2001; Tiller, 1999). Forskningsspørsmålet var: Hvilken språkstøtte erfarer lærerstudentene fungerer best for dem ut fra de språklige utordringene de har og ut fra den livssituasjonen de er i.

Fire studenter deltok i prosjektet, og i løpet av fire sykluser hadde prosjektdeltakerne utmeisla et tilbud de mente var egne. Tilbudet vil bli presentert i dette innlegget, og "egnetheta" vil bli drøfta. Tilbudet var opprinnelig tenkt for studenter med norsk som andrespråk, men de som utforma og benytta seg av tilbudet, var hovedsakelig studenter med norsk som førstespråk. Dette reiser flere spørsmål: Har flere enn andrespråksstudenter behov for språkstøtte, hva legger studentene i begrepet «språkstøtte», hvordan

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

benytter studentene seg av et slikt tilbud og har førstespråksstudentene klart å lage et tilbud som også er passer for andrespråksbrukere? Disse spørsmåla vil bli diskutert i presentasjonen.

Referanser

Brannick, T. & Coghlan, D (2001): Doing action research in your own organization. London: Sage Publications.

Tiller, Tom (1999): Aksjonslæring. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Pedagogical Translanguaging for Epistemic Inclusion: Scaffolding Strategies in Bilingual Subject Instruction in Norway

Agnieszka Moraczewska (University of Inland Norway).

Abstract

Bilingual subject instruction (BSI) is one form of language support classes in Norwegian schools, preparing students from language minorities for mainstream instruction by combining subject and language tutoring through the students' home language. This article examines interactions within a Polish-Norwegian classroom setting, addressing the increasing need for multilingual educational strategies in diverse societies by focusing on the role of translanguaging in supporting epistemic inclusion.

The paper examines how pedagogical translanguaging — a dynamic and deliberate integration of a learner's linguistic repertoire — can scaffold understanding in bilingual classrooms. The research question investigates how epistemic inclusion is represented in translingual collaborative dialogues to scaffold comprehension and production of knowledge. The study further employs sociocultural theories of mediation and scaffolding, emphasizing dialogic teaching within translanguaging pedagogy.

The study uses qualitative micro-analytic approach, examining audio recordings of interactions between a bilingual teacher and three Polish students in Norwegian BSI classes. Data were collected over eight months and analysed using scaffolding techniques (verbal, procedural, instructional) to identify translanguaging patterns and their effects.

The analysis reveals that translanguaging and strategic scaffolding are pivotal in co-constructing content and linguistic knowledge. Language shifts enabled the dynamic integration of students' prior knowledge, enhancing both epistemic and linguistic participation. For example, collaborative tasks such as mind mapping and text construction were guided through bilingual interactions, demonstrating how translanguaging bridges the gap between known and new content.

The study concludes that pedagogical translanguaging facilitates epistemic inclusion by leveraging students' linguistic and cultural resources. This approach not only aids second language acquisition but also enriches their academic and social integration. While the findings specific to the context in which they were observed, they underscore the potential of tailored translanguaging practices in multilingual educational settings.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Online interkulturell utveksling i norskopplæring: Studenters erfaringer og oppfatninger

Kaori Takamine (UiT Noregs arktiske universitet).

Abstract

Antallet studenter med norsk som andrespråk (N2) i høyere utdanning øker, men frafallet i bachelorutdanningene er betydelig høyere enn blant førstespråksstudenter (N1) (Kalcic og Ye, 2023). Årsakene til frafallet er komplekse, men utilstrekkelige språkferdigheter og kulturell kompetanse bidrar til utfordringer som lav selvtilitt, sosialisering- og integreringsproblemer i klasserommet (Jonsmoen, 2021; Johannessen et al., 2020; Verveda, 2023). Høyere utdanning må derfor styrke N2-studentenes språklige og kulturelle kompetanse og fremme bedre integrering i læringsmiljøet for å bedre gjennomføringsgraden. Online interkulturell utveksling (OIU) har vist seg å være en effektiv læringsmetode for å fremme interkulturell kommunikativ kompetanse (IKK) og språkferdigheter hos innlærere av fremmedspråk og andrespråk (O'Dowd, 2016; Sevilla-Pavon, 2019; Lee, 2020). Imidlertid fokuserer de fleste studier på engelsk, og det er behov for å undersøke effektiviteten av denne metoden i andre språk (Helm, 2015). Denne casestudien undersøker hvordan internasjonale studenter som deltar i ettårsstudiet "Norwegian Language and Society for Foreign Students" ved UiT oppfatter effekten av OIU på utviklingen av IKK og norsk språkferdighet. Over en periode på tre uker deltok fem N2-studenter ved campus Narvik i online studentprosjekter, hvor de samarbeidet med norske L1-ingeniørstudenter fra campus Tromsø. Sammen

skapte de digitale produkter med temaer tilknyttet FNs bærekraftsmål, for å fremme interaktiv læring på et høyere nivå.

Spørreskjemaer og semi-strukturerte intervjuer etter prosjektets slutt belyser erfaringene og oppfatningene til N2-studentene om OIU. De som hadde vellykket kommunikasjon og samarbeid rapporterte å ha etablert vennskap med L1-partnerne sine og opplevde forbedringer i noen komponenter av IKK. De som hadde mindre vellykket kommunikasjon og samarbeid oppfattet prosjektet som "mislykket". Imidlertid rapporterte alle N2-studentene ulike grader av forbedring i språklige komponenter på norsk.

Selv om studiens begrensede omfang ikke tillater generaliseringer, indikerer funnene en positiv innvirkning av OIU på utvikling av IKK og språkferdigheter i norsk språklæringskontekst, gitt nøye planlegging og gjennomføring.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Bruk av kunstig intelligens blant andrespråksbrukere i høyere utdanning

Kari Mari Jonsmoen (OsloMet – storbyuniversitetet), Elena Tkachenko (OsloMet – storbyuniversitetet) and Kari Bratland (OsloMet – storbyuniversitetet).

Abstract

De siste åras raske utvikling innenfor kunstig intelligens (KI) har ført til at ulike KI-verktøy som ChatGPT, er tilgjengelige for allmennheten og har funnet veien inn i utdanningssystemet. Flere har undersøkt hvordan KI-verktøy, spesielt chatboter, kan utnyttes i andrespråkslæring (Shaikh et al., 2023). Disse verktøya kan generere forslag til innhold, tekststruktur, stilnivå, tilpasser ordforrådet etter tekstens spesifikke formål og bistår med både språkvask og korrekturlesing, m.m. Samtidig påpeker forskere utfordringer ved slike system (Karlsen et al., 2024), og vi vet foreløpig lite om hvordan språkverktøya blir tatt i bruk, og hvilke holdninger andrespråksbrukere i academia har til å anvende slike system i sitt akademiske arbeid og i språklæring. Hensikten med denne pilotstudien, er å få grunnleggende kunnskap om hvordan studenter og ansatte med et annet førstespråk enn norsk, bruker KI og språkteknologi, som f.eks. språkroboter, i sitt akademiske arbeid og/eller i språkopplæring. Det overordnede forskningsspørsmålet er: Hvordan bruker andrespråksstudenter og -ansatte KI i sitt skrivearbeid, og hvilken nytteverdi har det? Metodene brukt i pilotstudien er semistrukturerte intervju, skjermopptak og grammatikalitetsvurdering.

I denne presentasjonen vil vi diskutere metodiske utfordringer og legge fram funn knytta til informantenes bruk av KI. Blant annet nevner informantene at de føler seg «ufrie» når de benytter seg av KI i skrivning og at

de er usikre på om de har nok kunnskap om språket til å vurdere de forslaga de får fra KI. Følelsen av at de «jukser», er også et tema de nevner.

Vi ønsker å invitere andre forskere med i dette prosjektet.

Referanser: Karlsen, K.E., Eide, K., Berg-Olsen, S., Jentoft, M., Runde, Å. og Rødningen, D. (2024). Språket i KI-genererte tekster. Innlegg på MONS-konferanse, Oslo. Shaikh, S.; Yayilgan, S.Y.; Klimova, B.; Pikhart, M. Assessing the Usability of ChatGPT for Formal English Language Learning. Eur. J. Investig. Health Psychol. Educ. 2023, 13, 1937–1960. <https://doi.org/10.3390/ejihpe13090140>

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Linguagrammet som et verktøy i forskning og for individuell oppfølging i voksne flyktningers språkopplæring utenfor klasserommet

Marianne Eek (Universitetet i Innlandet), Hilde Thyness (Universitetet i Innlandet) and Kristin V. Lexander
(Universitetet i Innlandet).

Abstract

De nordiske landene investerer betydelige ressurser i introduksjonsprogrammer som har som mål å bidra til voksne nyankomnes inkludering i arbeidsliv og samfunnsliv. De siste årene har disse programmene fått et mer arbeidsrettet fokus, og med en vektlegging av språklæring både i klasserommet og i læringskontekster utenfor klasserommet. Forskning på språklæring utenfor klasserommet for voksne nyankomne er begrenset, men studier framhever utfordringer med å få tilgang til språklæringskontekster og bli en del av praksisfellesskap, både på arbeidsplassen (f.eks. Sandwall, 2013) og i dagliglivet generelt (f.eks. Eek, 2021).

For å bidra til kunnskap om hva som kan gi bedre muligheter for språklæring utenfor klasserommet, utforsker vi i denne presentasjonen linguagrammet, et verktøy for både forskere og praktikere, og som skal visualisere ulike ressurser for språklæring blant voksne flyktninger med ulike bakgrunner. Linguagrammet bygger på mediagrammet (Lexander & Androutsopoulos, 2021; Lexander & Thyness, 2024), og har sin teoretiske forankring i repertoarteori (Busch, 2012). For å utvide vår forståelse av flyktningers språkpraksiser og ressurser for språklæring i ulike kontekster, bringer vi repertoarteori i dialog med

resonansteori (Rosa, 2019), som setter menneskets forhold til verden i sentrum. Linguagrammet representerer en visualisering av voksne flyktningers litterasitet og flerspråklige repertoar, samt ulike språklæringsressurser i de rommene de samhandler i. Linguagrammet går utover mediagrammet ved å inkludere både digitale og ikke-digitale modaliteter, og bringer også inn dimensjonen av rom. Vi analyserer individuelle linguagrammer for tre voksne flyktninger som lærer andrespråket, utviklet gjennom deltakende datainnsamling med flyktninger, og gjennom aksjonsforskning med både flyktninger og andre aktører som er involvert i deres språklæring.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Språkmakkerarbeid

Gunn-Hege Spikseth (Larvik Læringsssenter) and Stine Marie Holm (Larvik Læringsssenter).

Abstract

PraMeDig er et IMDi-finansiert prosjekt der vi har testet ut et hurtigspor for voksne deltakere i norskopplæringen med videregående skole eller høyere utdanning fra hjemlandet. For å få en rask progresjon i norskopplæringen, har vi fokusert på tre hovedelementer: Tidlig praksis på skolefritidsordning, mediering ved hjelp av språkmakere og bruk av digitale hjelpemidler og KI.

Kjernen i utviklingsprosjektet har vært å utforske den flerspråklige språkmakkerrollen i sosial-, samtale- og temaorientert andrespråksundervisning. I prosjektet er en språkmakker en selvstendig språkbruker og en ressurs for nye deltakere på grunn av sin språkbiografi og sine språklæringserfaringer. Eek (2024) bruker begrepet språkhjelp, som i hennes forskning er svært viktig for å støtte andrespråksinnlæreres faglige utvikling og følelse av identitet og tilhørighet. Begrepene samhandling og mediering, som er hentet fra kjerneelementene i læreplanen, har vært sentrale utgangspunkt for prosjektet, i tillegg til at samtalsens betydning innen andrespråks- og flerspråksdidaktikk har vært en viktig inspirasjon.

I prosjektet har vi utforsket språkmakkerens rolle i lys av relevant forskning på feltet. Språkmakkerens oppgave er blant annet å bearbeide, tilrettelegge og videreformidle informasjon og egne opplevelser på en forståelig måte. Ved å formidle kunnskap må språkmakkerne selv sette seg inn i fagstoff, men også tenke gjennom egne kulturelle erfaringer. Målet er at dette skal være en vinn-vinn situasjon. Vi har fokusert på

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

arbeidsrettet språkbruk og norsk kultur som utgangspunkt for opplevelser og samtaler. I prosjektperioden har vi utarbeidet undervisningsopplegg, gjennomført og hatt kritisk refleksjon rundt aktivitetene i klasserommet som igjen har ført til nye læringsaktiviteter. Nå ønsker vi å presentere våre erfaringer og resultater fra arbeidet.

Litteraturliste: HK-dir, (2021). Læreplan i norsk for voksne innvandrere – Nivå A1–B2 Hentet fra: <https://hkdir.no/dokumenter/laereplan-i-norsk-for-voksne-innvandrere> Eek, M. (2024). Andrespråkslæring, språkhjelpere og sosial rettferdighet, Cappelen Damm Forskning Hentet fra: <https://cdforskning.no/cdf/catalog/book/223> Kjelaas, I. & Fagerheim, K. (2021) Integreert språk- og fagopplæring for nyankomne andrespråkselever, Universitetsforlaget

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Flerspråklighet og norsk i barnehagen – hvilken plass har engelsk i perspektiver på flerspråklighet som ressurs?

Mariken Hedvig Weisser (UiT) and Anja Maria Pesch (INN).

Abstract

I Phd-prosjektet Språkpraksiser i overgangen mellom barnehage og skole - Skjæringspunktet mellom ressursorientert blikk på flerspråklighet og styrking av norskkunnskaper, forsker jeg på flerspråklighet, språkvalg og språkpraksiser hos barn. Jeg har påbegynt første fase av feltarbeid i barnehage hvor jeg følger barn i siste barnehageår. Alstad (2021, s.5) påpeker behovet for større kompetanse på feltet pedagogikk og flerspråklighet, ettersom andelen flerspråklige barn i barnehagen øker. Jeg vil utforske hvilken posisjon engelsk har i forhold til andre former for flerspråklighet, og belyse dette ut ifra et ressursperspektiv på flerspråklighet. Er det en forskjell i syn på engelsk og flerspråklighet ellers? Hvordan er barns syn på dette, til forskjell fra foreldre og ansattes syn? Innenfor den etnografiske rammen for prosjektet og feltarbeidet der jeg følger barn, familier og ansatte over tid, er jeg til stede i deltagende observasjon, skriver feltnotater og gjennomfører intervjuer. Midlertidige funn peker mot at engelsk har en høy status hos barna. Observasjoner omhandler bruk av og syn på engelsk som en tydelig del av barnas flerspråklige språkbruk. Alstad (2021, s.5) viser til flere studier som påpeker usikkerheten som pedagoger i barnehager kan oppleve i sammenheng med flerspråklighetsperspektiver og pedagogikk. Skjæringspunkter som synliggjøres i feltarbeidet er hvordan ansatte i praksis skal forstå og imøtekomme ressursperspektivet på flerspråklighet i

barnehagen, og hvordan ansatte konkret velger å navigere ressursperspektivet i barnehagehverdagen. En etisk refleksjon er betydningen av kontekst, tilrettelegging og tilgjengeliggjøring av muligheter for at barna tar i bruk sine flerspråklige kompetanser og viser interesse for flerspråklige temaer. Dette kan sees i sammenheng med hva som til ulike tidspunkt kommer til syne i barnehagen, eksempelvis gjennom temaer barnehagen fremhever, og i møtet med min tilstedeværelse i barnehagen gjennom deltagende observasjon. Litteratur: Alstad, G. (2021). Bilingualism and Multilingualism in Early Childhood Education (Norway). Bloomsbury Education and Childhood Studies Country Pages. London. DOI10.5040/9781350993716.017.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Collaborative reflection as an instrument of change: How teachers use self-study instruments to adapt their pedagogy to plurilingual classrooms

Malgorzata Wild (Høgskolen i Østfold), Elizabeth Grassi (Regis University) and Christina Berg Tveitan (Høgskolen i Østfold).

Abstract

This study is a part of the project What helps one, helps all: Implementing language and content integrated methodology in Norwegian classrooms. The project aims to introduce methodology for content and language integrated learning (Grassi & Barker, 2010) to classrooms in selected upper secondary schools in Norway to increase plurilingual students' engagement and academic achievement. We investigate how the teachers use self-study instruments such as collaborative reflection in Zoom meetings and multimodal journaling to develop their own pedagogy in the plurilingual context. The study focuses on the dialogical relationship between beliefs and practices the teachers report (Borg, 2017) and looks at whether their pedagogical awareness changes with the use of self-study instruments.

The Norwegian Education Act (2024) stipulates that plurilingual students are entitled to adapted language instruction but does not delineate a specific approach. Thus, there is a growing need for increasing in-service teachers' competence in teaching multilingual students as 52% of teachers in upper secondary schools are not accredited in second language pedagogy (Næss et al, 2023) and 84% of those working with plurilingual students see the need for more training (Lødding et al, 2024).

The study has a collaborative research design where the researchers and in-service teachers use self-study methodology (Samaras, 2011; Feldman, Paugh, & Mills, 2004), and Educational Research Design (McKenny & Reeves, 2019) to uncover the practitioners' perceptions of pedagogical practices. Data collection includes recordings of workshops, journaling and bi-weekly online teacher-researcher group meetings where the data is discussed and analysed jointly.

Preliminary results show that Norwegian teachers are given a significant amount of autonomy by the school administration which might make professional development an individual endeavour. However, the teachers responded positively to a collective process and used it to leverage change in classroom culture.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Posisjonen til engelsk og språkideologiske dilemmaer i en innføringsklasse

Ragni Vik Johnsen (UiT).

Abstract

I flerspråklige klasserom, inkludert innføringsklasser, har flere pekt på diskrepansen mellom de flerspråklige repertoarene til elevene og de enspråklige, majoritetsspråklige praksisene som dominerer i skolen. I dette foredraget undersøker jeg slike språkideologiske spenninger og retter særlig oppmerksomhet mot hvordan engelsk posisjoneres av lærere og elever i en innføringsklasse på ungdomskolen. Etter majoritetsspråket norsk posisjoneres ofte engelsk høyt i et forestilt språklig prestisjehierarki, og som en elitistisk språklig ressurs i Norge (Dahl & Krulatz, 2016; Hiss, 2023), og tidligere forskning har pekt på at den videregående opplæring for elever med kort botid bærer preg av en viss grad av anglonormativitet (Beiler, 2023). Datamaterialet er samlet inn gjennom et etnografisk feltarbeid i en innføringsklasse på en ungdomsskole i Nord-Norge, og består av feltnotater og foto fra observasjoner, mentale kart, språkportretter og intervjuer med elever og lærere i innføringsklassen. Foredraget tar utgangspunkt i observasjoner av språklig reglementering i klasserommet, og analyserer disse situasjonene med utgangspunkt i teorier om språkideologier i andrespråksopplæring og språkideologiske dilemmaer (Jaspers, 2022). På bakgrunn av observasjoner og intervjuer diskuterer jeg særlig på hvordan norsk og engelsk posisjoneres av elever og lærere, og hvordan engelsk vurderes opp mot og i forhold til norsk og andre språk. Studien viser at engelsk posisjoneres som elitespråk, et lingua franca, og et attraktivt språk å lære, men at

det også blir forstått som et mulig hinder for norskinnlæring. Jeg viser hvordan disse mangfoldige holdningene kan skape inkonsekvenser i de språkpolitiske praksis i klassen.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

V2 i norsk som andre- og tredjespråk

Guro Busterud (Universitetet i Oslo) and Michela Iacorossi (Universitetet i Oslo).

Abstract

Vi undersøker tilegnelse av V2 og tverrspråklig påvirkning (CLI) fra tidligere tilegnede språk i norsk som andre- og tredjespråk (L2 og L3) hos innlærere med henholdsvis L1 tysk-L2 engelsk (n=40), L1 fransk-L2 engelsk (n=27) og L1 engelsk (n=26). Ved hjelp av eksperimentelle metoder (akseptabilitetsvurdering og muntlig elisiering) undersøker vi plassering av verb som hhv. andre og tredje konstituent i to setningstyper: ikke-subjekt-initiale (1); subjekt-initiale med setningsadverbial (2):

1. På mandag tar Anne bussen til skolen 2. Peter tar alltid bussen

Språkene i studien varierer mht. verbplassering og verbflytting.

Tidligere L2-studier av V2 har gitt delvis motstridende resultater: Bohnacker (2006) og Håkansson et al. (2002) fant at V2 ikke ble overført fra svensk L1 til nederlandsk/tysk L3, noe Bohnacker (2006) tolket som påvirkning fra L2 engelsk. Stadt et al. (2016, 2018) fant mer overføring av non-V2 fra L2 engelsk med økt ferdighetsnivå i L2 engelsk, mens Listhaug et al. (2021) og Dahl et al. (2022) fant at høyere ferdighetsnivå i L2 engelsk korrelerte med mer målspråkslik verbplassering i L3 tysk og L3 fransk hos norske innlærere. Bardel & Falk (2007, 2012) forklarer mangelen på V2-transfer fra L1 med at L2 har en privilegert rolle i L3-tilegnelse. En alternativ forklaring på manglende V2-transfer er at verbflytting er en kostbar operasjon som begrenses av økonomiske prinsipper (Busterud et al., 2023).

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Foreløpige analyser av tyske og engelske innlærere viser at det ikke er statistisk forskjell mellom gruppenes aksept av V2. Vi finner fasiliterende transfer av V2 fra L1 tysk, men også ikke-fasiliterende transfer fra L2 engelsk. Resultatene viser korrelasjon mellom ferdighetsnivå i norsk og høyere V2-aksept i AJT-en, men ikke med lavere V3-vurderinger. L1 tysk-gruppen produserer imidlertid V2 mer konsekvent enn L1 engelsk-gruppen, noe som indikerer positiv transfer av V2. Resultater fra alle gruppene diskuteres i lys av L3-teorier og tidligere analyser av verbplasseringstilegnelse.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Den andres språk: Ansvar og omsorg på tvers av språk

Florian Hiss (UiT Norges arktiske universitet).

Abstract

Ansvar for den andre er et sentralt motiv i tenkingen til Emmanuel Levinas. Møtet med den andre innebærer at jeg ønsker velkommen den andres uttrykk, der den andre til enhver tid overgår det bildet jeg selv kan danne meg av den andre. Jeg mottar fra den andre utover kapasiteten til jeg-et (Levinas, 1969). Språk har en avgjørende rolle i en slik konversasjon med den andre: Jeg kan legge noe av min verden i ord og tilby den til den andre. Jeg skal bruke Levinas tenking om ansvar for den andre som utgangspunkt til å diskutere hvordan norskspråklige barnehageansatte og andre omsorgspersoner opplever sitt ansvar for og det å gi omsorg til barn og andre med språklig bakgrunn som er vidt forskjellig fra deres egen. Å ivareta barnas behov for omsorg og lek er en sentral del av barnehagens samfunnsmandat. Men hvordan oppleves dette når dette møtet med barnet som den andre innebærer en stor språklig avstand, når barna lever vesentlige deler av sine liv på språk som barnehageansatte som omsorgspersoner ikke behersker? Studien bygger i hovedsak på et langtidsetnografisk feltarbeid i en barnehage i en norsk bykommune, der personalet framstår som først og fremst enspråklig norsk, mens det er både norskspråklige og flerspråklige barn i barnegruppa. Materialet omfatter bl.a. feltnotater fra observasjoner og feltsamtaler, opptak av intervjusamtaler og dokumentasjon av det semiotiske landskapet. Personalets rolle forener både makt og ansvar og, i dette tilfellet, et sterkt ønske om å gi god omsorg til alle, som utfordres av språklige forskjeller.

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Et viktig spørsmål for diskusjonen vil være hvordan et slikt ansvarsperspektiv kan utfylle mer etablerte sosiolingvistiske perspektiver på bl.a. språklige hierarkier, identiteter og ideologier.

Levinas, E. (1969). Totality and infinity: An essay on exteriority (A. Lingis, overs.). Duquesne University Press.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Escape (klasse)room: Escape Room som læringsverktøy i norskundervisningen

Nataša Ristivojević-Rajković (University of Belgrade) and Milica Živković (University of Belgrade).

Abstract

Escape rooms har fått økt oppmerksomhet blant lærere i høyere utdanning som et pedagogisk verktøy som fremmer studentengasjement og øker motivasjonen i et aktivt læringsmiljø.

I dette innlegget presenterer vi en escape room-oppgave brukt i undervisningen av norsk som fremmedspråk ved Universitetet i Beograd. Aktiviteten ble gjennomført i april 2024, og målgruppen var fjerdeårsstudenter ved Avdeling for skandinaviske studier med norsk som hovedspråk. Det var første gang et escape room ble benyttet i norskundervisningen ved Universitetet i Beograd, og dette fungerte derfor som et pilotprosjekt. Målet med aktiviteten var å introdusere en ny metode for repetisjon av fagstoff, samtidig som vi ønsket å undersøke om denne typen aktivitet var egnet for studenter, og hvordan de ville reagere på den.

Escape room-økten ble gjennomført på norsk, men enkelte oppgaver forutsatte at studentene anvendte kunnskaper fra ulike fagområder de hadde tilegnet seg på forskjellige nivåer i studieløpet, inkludert fonologi, litteratur, norsk geografi og kultur. I tillegg ble studentene stilt overfor rent logiske oppgaver på norsk, noe som utfordret dem til å anvende både sine analytiske ferdigheter og språkkunnskaper. Escape room-oppgavene var av lineær type (Wiemker et al., 2015), det vil si at enkelte oppgaver måtte løses i en forhåndsbestemt rekkefølge. Oppgavene var av ulike slag, blant annet rebuser, anagrammer og gåter.

I denne studien ble det samlet inn kvalitative data gjennom observasjon av deltakernes atferd under spillet. I tillegg samlet vi inn studenttilbakemeldinger ved hjelp av et anonymt spørreskjema med en Likert-skala med fem nivåer. Resultatene viste at de fleste deltakerne vurderte aktiviteten som svært verdifull, men det kom også fram noen utfordringer knyttet til gjennomføringen, for eksempel at ikke alle studenter deltok like aktivt i oppgaveløsningen.

Wiemker, M., Elumir, E., & Clare, A. (2015). Escape room games: Can you transform an unpleasant situation into a pleasant one. <https://thecodex.ca/wp-content/uploads//00511Wiemker-et-al-Paper-Escape-Room-Games.pdf>

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Tegn til håp? En utforskning av spenningsfeltet mellom studenter og sted

Johanne Ilje-Lien (Oslo Metropolitan University) and Ingvild Alfheim (Oslo Metropolitan University).

Abstract

Presentasjonen tar utgangspunkt i spenninger som oppstod i samskapende prosesser i forbindelse med et undervisningsopplegg vi gjennomførte på en avdeling av Universitetet beliggende i en sørøstlig bydel i en større norsk storby. Opprettelsen av denne campusen er del av et partnerskap mellom universitetet og bydelen med hensikt om å «styrke forskning på velferdssamfunnet og utdanningsprogrammenes kvalitet og relevans». Ett av ønskene for dette partnerskapet er å gi studenter tilgang på nye møteplasser i sentermiljøet. Bydelen er en svært mangfoldig bydel, med mange språk og en sammensatt sosioøkonomisk demografi. Å flytte vår undervisning hit gir, slik vi ser det, studentene muligheter til å utforske ulike sider ved språk- og fortellingsmangfold. Oppgavene vi ga studentene, var: 1) å undersøke og samtale med folk omkring tegn og symboler i sentermiljøet, og 2) å overvære en formidlingsstund med en mottaksklasse på det lokale biblioteket. Etter formidlingsstunden åpnet bibliotekarene opp for en refleksjonssamtale med studenter og oss undervisere.

Presentasjonen baserer seg på vår deltakelse i undervisningsopplegget og observasjoner da, samt gjennomførte samtaler med studenter, bibliotekarer og tilfeldige folk på senteret i etterkant.

Problemstillingen lyder hvilke forhandlinger foregår mellom studentene og sentermiljøet? Vi utforsker spenningsfeltet mellom campusens semiotiske landskaps betydning for studentene, deres

barnehagepraksiser og hvordan vårt universitets tilstedeværelse virker på lokalsamfunnet. I analysen benytter vi oss av Malinowskis tilpasning av Lefebvres teorier omkring romlige forståelser av sosial praksis, til undersøkelse av forhandlingene som oppstår mellom studenter, språk og sted (Malinowski, 2015). Blant etiske dilemmaer som vi utforsker, er spenningen mellom hvordan senteret har en samskapende forpliktelse og blir studieobjekt for våre studenter, samtidig som elevene i mottaksklassen og enkeltindivider i sentermiljøet ikke nødvendigvis i utgangspunktet har samtykket til en slik forpliktelse. Videre vil dilemmaer knyttet til å forske på egen undervisning også adresseres. I presentasjonen belyser vi potensialer for endring og riskikoen for andregjøring knyttet til studentenes undersøkelser av flerspråklighet i et sentermiljø. Prosjektet er SIKT godkjent, og samtykker innhentet etter avsluttet eksamen. Malinowski, D. (2015). Opening spaces of learning in the linguistic landscape. *Linguistic landscape*, 1(1-2), 95-113. <https://doi.org/10.1075/ll.1.1-2.06mal>

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Breaking the Silence: Teachers' Perspectives on Multilingual Students' Participation in the Classroom

Christina Berg Tveitan (Høgskolen i Østfold), Elizabeth Grassi (Regis University) and Malgorzata Wild (Høgskolen i Østfold).

Abstract

In 2022, immigrants and refugees made up over 16% of Norway's population (Green & Vaag Iversen, 2022; Statistisk sentralbyrå, 2022), presenting new challenges for teachers in increasingly diverse classrooms. While newly arrived students receive specialized Norwegian language instruction, most classroom teaching occurs in inclusive environments where linguistic diversity is a significant factor. Immigrant students typically achieve lower academic results than their peers (Statistisk sentralbyrå, 2023), often due to instruction that is either too advanced or insufficiently adapted to their language needs (Lødding et al., 2024).

Skrefsrud (2018) suggests that the key question is not how plurilingual students can be integrated into the existing school system, but rather how a new classroom approach centered on student self-reflection can be developed. Thus, teaching specific strategies for content- and language integrated learning (Grassi & Barker, 2010) to the teachers offers potential for supporting plurilingual students.

This study examines teachers' perceptions of the outcomes of the implemented strategies (Grassi & Barker, 2010) in promoting participation and inclusion for plurilingual students in Norwegian upper secondary

schools. The research aims to explore how using strategies for content- and language integrated learning can help bridge educational gaps by fostering engagement and participation. Grounded in self-study and educational design frameworks, the study also incorporates methodologies for examining teacher beliefs. Teachers participated through reflective journaling on their instructional experiences with the strategies supported by collaborative reflection groups with researchers (Samaras, 2011; Feldman, Paugh, & Mills, 2004). Preliminary results suggest that implementation of the strategies enhances student engagement and improves linguistic competence, as perceived by teachers. These findings indicate that using those strategies may contribute to reducing disparities in participation and performance among diverse student populations.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag påampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Grammatisk utvikling første år i norskopplæring hos deltakere med lite skuleerfaring

Linda Evenstad Emilsen (Høgskolen i Østfold), Ann-Kristin Helland Gujord (Universitetet i Bergen) and Åshild Søfteland (Høgskolen i Østfold).

Abstract

I dette innlegget vil vi belyse korleis andrespråksgrammatikken utviklar seg gjennom første opplæringsår hos 30 rett og plikt-deltakere. Studien er del av ALAN-prosjektet (UiB/HiØ).

Skuleerfaring er knapt nok rekna med som ein forklarings- eller bakgrunnsvariabel i studiar av grammatisk utvikling innanfor den etablerte andrespråksforskninga. LESLLA-studiar (Literacy Education and Second Language Learning for Adults) av samanhengen mellom lese- og skriveferdigheiter og andrespråksutvikling dreiar seg i svært liten grad om grammatisk utvikling (Nordanger et al., 2021). Det finst nokre få unntak som er studiar av morfosyntaks som i varierende grad også inkluderer deltakere med lite skuleerfaring (f.eks. Mocciaro, 2019).

I ALAN-prosjektet undersøker vi munnleg språkutvikling hos denne typen innlærere og forsøker å bidra med empiriske innsikter på nettopp grammatisk utvikling. Data frå ALAN-prosjektet viser at språket frå denne gruppa språkinnlærere skil seg frå andre innlærere, og analysane er delvis prega av mykje usikkerheit og stor grad av tolking på grunn av tvitydigheter i dataene knytte til mellom anna (uklar/utydeleg/uforståeleg) uttale, (lite) kontekst, underforstått informasjon, potensiell talemålsvariasjon,

bruk av andre ressursar enn strengt verbalspråklege (som gestar og liknande) og mykje enkeltord utan klar grammatisk kontekst.

I dette innlegget vil vi vise korleis vi har gått fram for å håndtere slike tvetydigheiter, og korleis vi gjennom analysar av bruk av substantiv kan seie noko om den grammatiske språkutviklinga deira både når det gjeld morfologi, morfosyntaks og syntaks.

Kjeldeliste Mocciaro, E. (2019). Emerging Constructions in the L2 Italian Spoken by Low Literate Migrants. *Languages*, 4(4), 86.

Nordanger, M., Carlsen, C. H., & Bugge, E. (2023). Forskning på samtidig andrespråks- og litterasitetstilegnelse hos voksne: En sonderende oversikt over LESLLA-nettverkets konferansepublikasjoner. I E. Bugge & C. H. Carlsen (Red.), *Norsk som andrespråk – voksne innvandrere som utvikler skriftkyndighet på et andrespråk* (s. 21–48). Cappelen Damm Akademisk.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Tidleg vokabularutvikling hos tre vaksne migrantar med ingen/lite skuleerfaring

Anne Golden (Universitetet i Oslo) and Ann-Kristin Helland Gujord (Universitetet i Bergen).

Abstract

Vi vil presentere ei undersøking av vokabularutviklinga i det munnlege norske andrespråket hos tre nyankomne migrantkvinner. Studien er del av prosjektet Adult Acquisition of Norwegian as a Second Language (UiB/HiØ) som undersøker grammatisk, leksikalsk og pragmatisk utvikling blant vaksne migrantar med inga eller lite utdanning. Formålet med denne delstudien er å skaffe innsikt i tidleg munnleg vokabularutvikling hos ei gruppe vaksne deltakarar som i liten grad er studert i forskinga (jf.eks. Andringa & Godfroid, 2020), i tillegg til å utvikle ein metode som måler dette.

Deltakarane i delstudien er valde ut fordi dei skil seg mest frå deltakarane som typisk har blitt studerte i SLA-forskinga: Dei snakkar og forstår berre eitt språk (L1), har ingen engelskkunnskapar, og ingen eller lite skuleerfaring og lese- og skriveferdigheiter. Dataa er frå fire målepunkt gjennomført i løpet av første året i norskopplæring. Dei består av samtaler mellom deltakar og forskar (L1-talar).

I innlegget vil vi presentere funna frå analysen av vokabularutviklinga til dei deltakarane, både med tanke på likheiter og fellestrekk mellom dei tre, og frå analysen av strategiane dei nyttar i samtalan med forskaren for å kunne oppnå felles forståing og kunne bruke samtalan som ein arena for å lære ord på andrespråket på. I analysen har vi fokusert på kva for type ord og ordkombinasjonar kvinnene bruker på dei ulike

målepunkta, kva for funksjonar orda/ordkombinasjonane har i kommunikasjonen med forskaren, og i kva grad dei bruker orda/ordkombinasjonane forskaren bruker i interaksjonen.

Kjeldeliste Andringa, S. & Godfroid, A. (2020). Sampling bias and the problem of generalizability in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 40, 134–142.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Talemålsvariasjon i tidlig S2-tilegnelse – data fra innlærere med lite/ingen skolegang

Linda Evenstad Emilsen (Høgskolen i Østfold) and Åshild Søfteland (Høgskolen i Østfold).

Abstract

Dette foredraget viser analyser av tidlig S2-tilegnelse av et utvalg vestnorske dialekttrekk. Data er fra fire innlærere i ALAN-prosjektet (Adult Acquisition of Norwegian as a Second Language). Innlærerne i studien har lite eller ingen tidligere skolegang, og tilhører dermed en understudert populasjon i andrespråksforskninga. Vi analyserer muntlige data på fire målepunkt spredt gjennom innlærernes første år på norskkurs. Innlærerne bor i et vestnorsk talemålsområde og går på norskkurs etter Introduksjonsprogrammet på Vestlandet. Men vi vet lite om deres språklige innputt. På grunn av den geografiske plasseringa kan det tenkes det er stor sannsynlighet for at innlærerne møter lokale vestnorske dialekter og sosiolekter, men det vi vet ikke det med sikkerhet. Siden innlærerne går på norskkurs og er relativt nyankomne, går vi ut fra at deres primære inputtkilde er læreren, andre deltakere på norskkurset, og eventuelle skriftlige kilder på enten bokmål eller nynorsk. Vi vet ikke hvilke tilpasninger læreren gjør av sitt eget talemål, og vi vet ikke hvilken plass skriftlige kilder har i opplæringa, og heller ikke hvilke(n) skriftspråksnorm de eventuelt bruker. Det er i enkelte språkopplæringssituasjoner beskrevet at lærere kan gjøre store endringer i talemålet i retning av talt bokmål eller en form for østnorsk, men med trekk fra lokale varieteter (se beskrivelse i Husby 2009). I lys av manglende informasjon om innlærernes innputt og potensielle divergerende innputt, blir det til tross for innlærerens geografiske plassering derfor relevant å

spørre om de i det hele tatt tilegner lokale talemålstrekk. Vi vil særlig diskutere hvorvidt vi finner evidens for tilegnelse av uttale av r-lyd, r-farging, pronomenerformer, negasjon, genus og bøyingsformer, og spørreord/kv-ord. Preliminære funn viser at, som en følge av innlærerspråklig variasjon, er det komplisert å identifisere talemålstrekk i tidlig andrespråkstilegnelse.

Referanse Husby, Olaf. 2009. Talt bokmål: Målspråk for andrespråksstudenter? 25(2). 9–40.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Muntlige data fra innlærere med lite skolegang – metodiske betraktninger

Ann-Kristin Helland Gujord (University of Bergen), Linda Evenstad Emilsen (Høgskolen i Østfold) and Åshild Søfteland (Høgskolen i Østfold).

Abstract

I dette foredraget vil vi diskutere metoder for innsamling av muntlige data beregna for grammatiske analyser fra voksne andrespråksinnlærere av norsk som har lite eller ingen tidligere skolegang. Foredraget bygger på datainnsamling og analyser data i ALAN-prosjektet (Adult Acquisition of Norwegian as a Second Language). ALAN-prosjektet samler data fra nettopp innlærere med lite/ingen utdanning fordi kunnskapen vi har innen andrespråksfeltet per i dag i overveiende grad bygger på empiri fra innlærere med høyere utdanning. Dette gjenspeiler derimot ikke virkelighetas variasjon i flerspråklige individer. Denne slagsida er et problem i feltet (se f.eks. Andringa & Godfroid 2020). ALAN-prosjektet har derfor som mål å bidra med kunnskap om hvordan innlærere med lite/ingen skolegang utvikler kommunikativ og grammatisk kompetanse i andrespråket. ALAN-prosjektet har samla inn data ved bruk av samtale/intervju, bildebeskrivelser, gjenfortelling av en scene fra Chaplins Modern Times, samarbeidsoppgaver og elisiteringstest. Metodene er delvis valgt for å kunne gjøre sammenligninger med andre S2-studier på andre populasjoner. Gjennom arbeid med ALAN-prosjektet har vi derimot erfart at metoder utvikla for innlærere med høy utdanning ikke nødvendigvis fungerer som intendert for innlærerne vi studerer. Formålet med dette foredraget er da å diskutere de muligheter og begrensninger i metodene brukt i ALAN, og drøfte veien videre metodisk for

grammatiske S2-studier av innlærere i vår målgruppe. Vår diskusjon tar utgangspunkt i grammatiske analyser av data på tvers av metodene i ALAN, og erfaringer og observasjoner fra innsamlingssituasjonene i ALAN. Den overordna konklusjonen er at det er nødvendig å kombinere ulike metoder for å kunne si noe om innlærernes faktiske kommunikative og grammatiske S2-kompetanse, og vi må tilpasse metodene for denne konkrete innlæreregruppa.

Referanser Andringa, S. & Godfroid, A. (2020). Sampling bias and the problem of generalizability in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 40, 134–142.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

(jeg) vet ikke/jeg ved (det) ikke i norsk og dansk som andrespråk: Fra manglende viten til diskursmarkør

Paulina Horbowicz (Adam Mickiewicz University of Poznan), Marte Nordanger (Universitetet i Innlandet) and Søren Wind Eskildsen (Syddanske Universitet).

Abstract

En grunnpilar i bruksbaserte tilnærminger til andrespråklæring er at språklæring skjer gjennom bruk. Språklig kompetanse forstås videre som et inventar av konstruksjoner med ulik grad av skjematisitet og kompleksitet, der utvikling typisk følger en læringsløype fra leksikalsk spesifikk til mer åpne konstruksjoner, omtalt som den eksemplarbaserte læringsløypen (Eskildsen, 2015; Horbowicz & Nordanger, 2022; Lesonen et al., 2020). Parallelt kan frekvente flerordsuttrykk hos den enkelte innlærer gjennomgå en diversifiseringsprosess og rutiniseres i nye funksjoner uten å endre morfosyntaktisk form. Denne prosessen innebærer typisk utvikling fra bokstavelige til mer diskursive funksjoner (e.g., Horbowicz & Nordanger, 2024; Pekarek Doehler, 2018; Skogmyr Marian, 2023). Studien kombinerer bruksbaserte og samtaleanalytiske metoder (Pekarek Doehler & Eskildsen, 2022), og undersøker kvalitativt utviklingen av flerordsuttrykkene «(jeg) vet ikke» og «jeg ved (det) ikke» (JVI) hos to innlærere av norsk (Sofia) og dansk (Sandra) som andrespråk. Dataene består av organiserte conversations-for-learning (Sofia og Sandra), samt hverdagssamtaler (Sandra), spilt inn gjennomsnittlig annenhver uke over to ulike tidsrom (Sofia: 8 opptak over 18 uker; Sandra: 24 opptak over 15 mnd.). Begge

innsamlinger starter når deltakerne har nådd A2/B1 (CEFR, 2020). Dette designet gir et finmasket innblikk i hvordan grammatisk og interaksjonell kompetanse er lokalt betinget i longitudinelle data fra to lingvistisk sammenlignbare andrespråklæringskontekster.

Foreløpige analyser viser en generell utvikling der JVI går fra å være en epistemisk markør for manglende viten i tidlige faser til å kunne ta mer diskursive funksjoner blant annet knyttet til initiering og avslutning av ordsøk og å avslutte samtalesekvenser. De funksjonelle endringene sammenfaller med fonologisk reduksjon, og, særlig for Sofia, gradvis mer målspråkslik trykkplassering. Parallelt blir JVI plattform for utforskning av underordning i begge andrespråk (eks. JVI hva + X). Studien bidrar med ny evidens fra to andrespråk som viser hvordan flerordsuttrykk gradvis diversifiseres og rutiniseres som verdifulle interaksjonelle redskaper i andrespråkssamtaler.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Praksisundervisning som del av arbeidsrettet norskopplæring – en bruksbasert studie

Oda Marie Erstad Villanger (Universitetet i Bergen).

Abstract

I dette innlegget vil jeg presentere noen sentrale funn fra masteroppgaven min om praksisundervisning som del av arbeidsrettet norskopplæring for voksne andrespråksinnlærere. Praksisundervisning er norskundervisning gitt av en norsklærer som er tilknyttet en arbeidsrettet språkopplæringsmodell. Undervisningen foregår ute på den enkelte arbeidsplassen hvor andrespråksinnlærerne er utplassert i praksis. Opplæringsmodellen jeg har fulgt i studien kombinerte arbeidspraksis, norskundervisning i klasserom og norskundervisning på praksisplassen. Målet med studien var å undersøke hvordan praksisundervisningen foregikk og ble opplevd av lærere og elever som jobbet og deltok i et slikt opplæringsløp. Studien diskuterer hvorvidt praksisundervisningen støttet elevene i møte med de språklige utfordringene på den konkrete arbeidsplassen, og diskuterer videre hvordan praksisundervisningen eventuelt kan forbedres for å ytterligere kunne støtte elevenes språklæring. Jeg anvendte et bredt teoretisk rammeverk for studien med utgangspunkt i bruksbasert læringsteori. Jeg gjennomførte en etnografisk kasusstudie, og innhentet observasjons- og intervjudata fra to lærere og tre elever i et arbeidsrettet opplæringsløp med norskundervisning både i klasserom og ute på praksisplassen. Studien fant at å inkludere praksisundervisning som en del av et arbeidsrettet språkopplæringsløp kan være nyttig på flere måter. Undervisningen ble tilpasset hver enkelt elev og deres behov, og språket som ble brukt og undervist i

var kontekstualisert. Dette var med på å danne et fruktbart læringsrom som kan aktivisere elevene og skape nødvendige og meningsfylte brukshendelser for videre språkutvikling. I likhet med tidligere forskning, fant også denne studien at det er varierende i hvor stor grad elevene får sjansen til å praktisere språket på de ulike praksisplassene. Praksisundervisningen og lærerne var derfor en viktig støtte, særlig for elever som er satt til ikke-verbale arbeidsoppgaver, for å få elevene til å delta mer i språklige samhandlinger på arbeidsplassen.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Konvensjonelle formulariske uttrykk - et språklig verktøy for sosial inkludering på arbeidsplassen?

Ingvild Nistov (University of Bergen), Marte Bjørklund (Bergen Læringssenter), Helga Mannsåker (University of Bergen), Tina Nordby (University of Bergen), Live Tjervåg (University of Bergen) and Solveig Weltzien (Bergen Læringssenter).

Abstract

Ifølge gjeldende politiske føringer i Norge anses arbeidsplassen som den viktigste arenaen for språkopplæring og sosial inkludering av migranter, og det har derfor blitt lansert flere kvalifiseringsprogrammer som inkluderer arbeidspraksis. Studier både i Norge og andre nordiske land viser imidlertid at den faktiske språkpraksisen på arbeidsplassen kan være svært begrenset, særlig når det gjelder relasjonell tale (se f.eks Sandwall 2013; Bjørklund 2021).

Basert på tidligere forskning som vektlegger betydningen av relasjonell tale og fatisk kompetanse som en mekanisme for sosial inkludering på arbeidsplassen (f.eks. Holmes 2005; Koester 2006; Mirivel & Fuller 2017), og mer spesifikt i tråd med studier som framhever at konvensjonelle uttrykk kan indeksere tilhørighet (Kirilova 2018), og at formulariske uttrykk kan forbedre helhetsinntrykket av L2 innlæreres språkproduksjon (Martinez & Schmitt 2012), vil dette innlegget rapportere fra et nylig initiert prosjekt som har som mål å utforske konvensjonelle formulariske uttrykk som et språklig verktøy i forhandling om medlemskap i praksisfellesskap på arbeidsplassen.

Prosjektet er et samarbeid mellom universitetsansatte forskere og lærere på et språklæringscenter for voksne innvandrere, som tilbyr språkkurs med arbeidspraksis, og studien har således et design med elementer av aksjonsforskning i seg. Denne presentasjonen bygger på en pilotundersøkelse og tar opp problemstillinger knyttet til identifisering og valg av egnede uttrykk, hvordan disse uttrykkene kan bli undervist i klasserommet og praktisert i arbeidspraksis, samt hvordan man kan innhente deltakernes erfaringer fra bruk av uttrykkene i praksis.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Fleirspråklege doktorgradsstudentars multimodale kommunikasjon i ein quizlunsj

Maria Elisabeth Moskvil (Universitetet i Sørøst-Norge).

Abstract

Universiteta er fleirspråklege arbeidsplassar, og det er behov for meir kunnskap om språkbruk og det sosiale på uformelle arenaer i akademia. I mitt doktorgradsprosjekt studerer eg fleirspråklege doktorgradsstudentars lunsjpraksisar i akademia med utgangspunkt i ulike datatypar. I ein av delstudiane utforskar eg samtaledata frå videoobservasjon av ein quizlunsj. Seks fleirspråklege doktorgradsstudentar og fleire tilsette ved instituttet deltok i quizlunsjen. Videoobservasjonen vart gjennomført med tre kamera og tre bordmikrofonar for å fange opp den komplekse språkbrukssituasjonen som gjekk føre seg på norsk og engelsk.

Dette er forskningsspørsmålet eg vektlegg i presentasjonen: Korleis brukar fleirspråklege doktorgradsstudentar sitt multimodale språklege repertoar i ein quizlunsj? For det fyrste vil eg prøve ut korleis ein kan analysere staden og rommet der quizlunsjen foregår med utgangspunkt i omgrepet «the topography of language practices» og Halliday om situasjonskonteksten (Halliday & Matthiessen, 2014). Vidare vil eg analysere meiningsskapinga i eit par samtaleutdrag med utgangspunkt i Eggins & Slade (1997) si tilnærming til kvardagssamtalar og Norris (2019) om multimodal meiningsskaping i interaksjonen. På konferansen håpar eg å få tilbakemelding på det pågåande analysearbeidet og utforskinga av kva som

karakteriserer meningsskaping og språkbruk blant fleispråklege doktorgradsstudentar og andre tilsette som deltek på ein quizlunsj ved eit norsk universitet.

Litteraturliste: Anguori, J. & Humonen, K. (2022). "I just sit, drink and go back to work." Topographies of language practice at work. *Multilingua - Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication* 42(1) DOI:10.1515/multi-2021-0156

Eggins & Slade, D. (1997). *Analyzing Casual Conversation*. Cassell.

Halliday, M. A. K. Revidert av Matthiessen, C. M. I. M. (2014). *Halliday`s introduction to Functional Grammar*. Routledge.

Norris, S. (2019) *Systematically Working with Multimodal Data. Research Methods in Multimodal Discourse Analysis*. Wiley Blackwell.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

What helps one, helps all: Intergrated Language and Content Instruction in Norway

Elizabeth Grassi (Regis University), Malgorzata Wild (Ostfold University College, Halden., Norway) and Christina Berg Tveitan (Ostfold University College, Halden, Norway).

Abstract

This study aims to increase academic equity among the growing immigrant/refugee population in Norwegian schools. In 2022 the immigrant/refugee population in Norway rose to over 16% of the total population and Norwegian teachers now educate an increasing number of immigrant/refugee students. The Norwegian Education Act stipulates adapted language instruction for immigrant/refugee students, but the methods for providing adapted instruction are not clearly defined, and the majority of teachers are not prepared (Arnesen et al, 2023; Næss et al, 2023.). Despite efforts to increase academic achievement in immigrant/refugee students in Norway, these students continue to perform below their native language speaking peers in English, reading, and mathematics, and drop out of school at a higher rate (Norozi, 2023; Rambøll, 2016; Nordic Research Center 2021).

This study implemented and investigated a specific methodology derived from the United States, emphasizing comprehensible language-content instruction, and students' native language and culture. Using self-study methodology (Samaras, 2011; Feldman, Paugh, & Mills, 2004), and Educational Research Design (McKenny & Reeves, 2019), researchers and practitioners conducted collaborative research to help practitioners improve their own effectiveness with Norwegian as a second language learners (McKenny &

Reeves, 2018, pg. 17). Teachers used self-study methods to journal about their experiences each day. Teachers and researchers then met bi-weekly in a critical teacher-researcher group to discuss and analyze adaptations teachers made to the strategies to fit the cultural context of Norway. Teachers and researchers collaboratively developed a revised version of the methodology, and field-tested this version using further self-study and Educational design research. Key findings include: unique culturally responsive adaptations that heavily emphasized collaborative community classrooms and equity while concurrently addressing the diverse needs of language learners. The outcome will result in a Framework for equity education of immigrant/refugee teaching in Norway.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Fonologisk presentasjon i læreverk for voksne innlærere

Linda Joensen (University of Bergen) and Gølin Nilsen (University of Stavanger).

Abstract

Det eksisterer i dag en rekke læreverk i norsk som andrespråk for voksne innlærere, og en presentasjon av norsk fonologi gis plass i slike læreverk, særlig de som tar for seg A1- og A2-nivå. Vi ser nærmere på hvordan disse presentasjonene ser ut, og vi stiller i første rekke disse spørsmålene: • Hvordan presenteres de norske vokallydene? Rekkefølge, progresjonstempo og kvantitet vs. kvalitet. • Hvilken plass gis presentasjon av konsonantlyder versus vokallyder? • Hvilken plass gis stavelsesstruktur? • I hvilken grad knyttes ortografi til arbeid med uttale? • Hvilke presentasjonsverktøy tas i bruk? Verbale og auditive ressurser, bilder, modeller og figurer; abstrakte og konkrete tilnærminger. I undersøkelsen inntar vi et deltakerperspektiv og et didaktisk perspektiv. Med deltakerperspektivet ser vi på framstillingene fra innlærerens ståsted. Det didaktiske perspektivet er todelt. Først undersøker vi hvilke forklaringer og forslag til tilrettelegging som gis fra læreverksforfatterne til lærerne som bruker læreverket. Derneft undersøker vi hvilke forklaringer læreverksforfatterne gir på de didaktiske valgene de har tatt for presentasjonen. For eksempel leter vi etter begrunnelser for hvorfor én vokallyd presenteres før en annen, hvorfor det legges større vekt på vokallyder enn på konsonantlyder (eller omvendt), hvilken vekt som legges på stavelsesstruktur osv. Integreringsforskriften (Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 2021) spesifiserer i § 67, ledd b, at lærere som underviser i norsk som andrespråk i voksenopplæringen skal (innen 2029) ha 30

studiepoeng i studiefaget «Norsk som andrespråk». Spørsmålet er om dette kravet om høyere grad av profesjonalisering blant lærerne, har ledet til tilsvarende høyere grad av forsknings- og praksisforankret begrunnelse for presentasjon og progresjon i læreverkene. Gjennom denne studien håper vi å kunne bidra til en høyere grad av åpenhet rundt valgene læreverksforfattere tar for verkene sine, slik at det blir mulig for lærere med økende grad av faglig kompetanse å gå i dialog med læreverkene som de bruker.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Are Norwegian migration policies equitable? Examining language and employment pathways for non-EU migrant women

Nuranindia Endah Arum (Institutt for lingvistiske og nordiske studier, Universitet i Oslo).

Abstract

This study explores the complexities faced by highly educated non-EU migrant women in navigating language learning and entering the Norwegian job market. It is guided by the following research questions: How are migrants positioned in language-related immigration policies in Norway? How do highly educated non-EU migrant women navigate language-related policies and the local job market? Using nexus analysis (Scollon & Scollon, 2004) and positioning analysis as both theoretical and analytical frameworks, this study aims to understand how these migrants navigate the complex dynamics between migration, integration, gender, and language. This research is part of a larger project in which language practices and language-learning experiences of highly educated Indonesians in Norway are examined. Drawing on sequential interviews, focus group discussions, and language diary data from four female focal participants who recently moved to Norway, the study investigates both opportunities and constraints for learning Norwegian and finding employment. The experiences of these recent migrant women are contextualized within an analysis of language-related migration policy documents and programs, revealing how these policies often categorize migrants based on different criteria and emphasize individual responsibility for language learning. Such a focus can disproportionately affect women, particularly those with limited

socioeconomic resources. Furthermore, despite their active efforts to create language-learning opportunities, these migrant women often find that such pursuits do not always translate into employment success. This study sheds light on the complex interplay of language learning, migration, and gender, ultimately aiming to deepen our understanding of how these factors interact in shaping the paths of female migrants toward inclusion in Norwegian society.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Opplæring på rekordtid: Kombinert språk- og fagopplæring i kombinasjonsklassar

Maria Kjosås (Høgskulen på Vestlandet).

Abstract

Ph.d.-prosjektet mitt med oppstart januar 2025 vil undersøke lærar- og elevperspektiv på opplæringa i kombinasjonsklassar. Prosjektet bygger på eit sosialkonstruktivistisk læringssyn der det er naudsynt å heile tida kontekstualisera elevane si språklæring for å få eit heilskapsbilete. Dette krev eit gjennomtenkt forskingsdesign. I denne presentasjonen vil eg leggja fram det førebelse grunnriset for prosjektet med særskilt fokus på etnografi som metode. Kombinasjonsklassar er eit opplæringstilbod for nyankomne minoritetsspråklege ungdommar mellom 16 og 24 år. Verken innføringstilbod eller vaksenopplæring har fungert optimalt for denne elevgruppa (Rambøll, 2016; 2018) og elevgruppa strevar med å fullføra vidaregåande opplæring (IMDi, 2020). Undervisning i kombinasjonsklassane skal bidra til at elevane får utvikla språkferdigheiter, får opplæring i grunnskulepensum, moglegheit til å gjennomføra grunnskule og starta på vidaregåande (Berge, 2020; NAFO, 2021). Dette stiller høge krav til lærarane sine didaktiske val om korleis dei kan støtta elevane sin læringsprosess makro- og mikronivå (Hammond & Gibbons, 2001). Å studera opplæring i ein slik klasse krev innsikt i både språkdiraktiske og sosiale fenomen i klassen og samanhengen mellom desse (Kjelaas, 2020). Etnografi er derfor valt som metodologisk tilnærming fordi den er praksisnær og inneber kontinuerleg dialog mellom forskar, deltakarar i prosjektet, tidlegare forskning og datamateriale (Beiler, De Korne & Dewilde, 2021). Behovet for kunnskap om denne elevgruppa er stort,

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

fordi ho er vigd lite merksemd i tidlegare forskning (Kjelaas & van Ommeren, 2022). Kombinasjonsklasselevar er ei sårbar gruppe fordi dei må læra å bli elev i norsk skule på kort tid trass mangelfull skulebakgrunn. I tillegg kan elevane ofte bli utsette for marginalisering i opplæringa og ha låg meistringsoppleving i skulekvardagen (Kjelaas & van Ommeren, 2022). Eg planlegg pilotering i ein klasse våren 2025 og vil slik få innblikk i kva fenomen som er mest interessant å undersøka nærare gjennom meir konkrete forskingsspørsmål. Dette vil eg presentera på konferansen.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Vilkår for det fleirspråklege i norskfaget. Ein haldningsstudie av norskfaglege diskursar om fleirspråklegheit i vidaregåande opplæring

Aasne Vikøy (Høgskulen på Vestlandet (HVL)).

Abstract

PhD-prosjektet mitt set søkelys på korleis norskfaget legg verdi til det fleirspråklege i vidaregåande opplæring. Studien søkjer innsikt i denne samansette praksisen ved å utforska (i) kva vilkår for fleirspråklegheit og språkleg mangfald som finst i læreplan og lærebøker i norskfaget, (ii) kva for nokre oppfatningar av fleirspråklegheit norsklærarar har, og (iii) kva erfaringar elevar har med fleirspråklegheit knytt til undervisning på Vg1.

Vilkåra for det fleirspråklege i norskfaget vert undersøkt gjennom sosiolingvistiske perspektiv, primært kritisk diskursanalyse og lingvistisk mikroetnografi. Studien er deskriptiv i form av at ulike stemmer kjem til orde, og narrativane/diskursane vert beskrivande uttrykk for klasseromspraksisen knytt til fleirspråklegheit. Siktemålet ved studien er likevel normativt i form av eit ønskje om å auka medvitet rundt kva som påverkar individuelle språkbruksval og det resiproke forholdet mellom språkbruken og dei sosiohistoriske og -politiske forholda omkring, for slik å synleggjera eit eventuelt forbettringspotensiale for undervisninga. Ulike teoretiske perspektiv vert brukt som analyseverktøy: Ruiz (1984) sin metafor «språk-som-ressurs», teoriar om kritisk fleirspråkleg bevisstheit (Garcia, 2017), elevens fleirspråklege repertoar og pedagogisk transspråking (Cenoz, 2017). Overordna tek avhandlinga i bruk «den skjulte læreplan» (Jackson, 1968/1990)

som eit analytisk grep, for å synleggjera eventuell diskrepans mellom læreplanretorikk og undervisningspraksis.

Phd-prosjektet viser at førestillingane om kva det fleispråklege og kven den fleispråklege eleven er, er vekslande i norskfaget, og at det minoritetsspråklege mangfaldet i stor grad vert neglisjert. Eit ressursssyn på det fleispråklege der alle former for fleispråklegheit er likeverdige ressursar, er ikkje enno blitt til normal praksis. Studien synleggjer at lærebokforfattarar og lærarar står fram som viktige endringsagentar, og at det framleis trengst meir bevisstgjerings og diskusjon rundt vilkåra for fleispråklegheit i norskfaget for at alle elevar skal kunna henta ut det fleispråklege potensialet sitt.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Norsk + Non-V2 = sant? Syntaktisk variasjon i norsk talespråk

Bahra Rashidi (University of Oslo).

Abstract

I dette doktorgradsprosjektet undersøker jeg syntaktisk variasjon i norsk talespråk, nærmere bestemt variasjon knyttet til subjekt-verb-rekkefølgen (V2-ordstilling) i norske deklarativer. I mitt foredrag ønsker jeg å presentere resultatene fra Oslo og omegn.

Norsk er et solid V2-språk. V2-regelen (verb på plass to) dreier seg om å plassere det finitte verbet på andre plass i deklarative hovedsetninger, uavhengig av hva som står i forfeltet. Tidligere forskning har dokumentert variasjon i V2-fenomenet hos ungdommer i flerspråklige bymiljøer både i Norge og i andre deler av Europa (jf. Svendsen & Røyneland 2008; Ganuza 2008; Quist 2000; Freywald et al. 2015).

Forskningsfeltet står imidlertid igjen med ubesvarte spørsmål når det gjelder hva som forårsaker den syntaktiske variasjonen. Det blir blant annet pekt på grammatiske og informasjonsstrukturelle egenskaper som gir V3-ordstilling (jf. Opsahl 2009; Bunk 2020). Ifølge Freywald et al. (2015) er denne utviklingen (dette grammatiske trekket) ikke begrenset til flerspråklige miljøer, men kan heller være en del av en større pågående språkendringsprosess. I prosjektet mitt undersøker jeg om denne variasjonen brukes av andre språkbrukere, i andre språkmiljøer, og diskuterer spørsmålet om språkendring.

Målet med denne studien er todelt: 1) å undersøke fenomenet hos andre språkbrukere utenfor flerspråklige miljøer-(både L1-og L2-brukere), og også hos eldre språkbrukere, 2) undersøke og beskrive de

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

grammatiske, pragmatiske og interaksjonelle forholdene som medfører V3-ordstilling. Jeg vil også sammenligne funnene med tidligere undersøkelser på syntaktisk variasjon i flerspråklige bymiljøer i Norden og Europa. I analysen tar jeg utgangspunkt i det preverbalet feltet (forfeltet) i deklarativer.

Materialet består av lydopptak av uformelle gruppesamtaler, supplert med et spørreskjema som kartlegger blant annet deltakernes kjønn, alder, språklige bakgrunn og språkbruk i ulike kontekster. Deltakergruppen er både unge og voksne i alderen 16–45 år med ulik språkbakgrunn.

Referanseliste: Bunk, O. 2020. 'Aber Immer Alle Sagen Das'. The Status of V3 in German: Use, Processing and Syntactic Representation. Ph.D. Dissertation. Berlin: Humboldt University Berlin.

Freywald, U., Cornips, L., Ganuza, N., Nistov, I. & Opsahl, T. 2015: Beyond verb second – a matter of novel information-structural effects? Evidence from Norwegian, Swedish, German and Dutch. Nortier, J. & Svendsen, B. A. (ed.) Language, Youth and Identity in the 21st Century. Cambridge: Cambridge University Press, 73–92.

Ganuza, N. 2008: Syntactic Variation in the Swedish of Adolescents in Multilingual Urban Settings. Ph.D. Dissertation. Stockholm: Stockholms Universitet.

Opsahl, T. 2009: «Egentlig alle kan bidra!» – en samling sosiolingvistiske studier av strukturelle trekk ved norsk i multietniske ungdomsmiljøer i Oslo. Ph.D. Dissertation. Oslo: Universitetet i Oslo.

Quist, P. 2000: Ny københavnsk 'multietnolekt'. Om sprogbrug blandt unge i sprogligt og kulturelt heterogene miljøer. Dansk talesprog. Bind 1. Institutt for Dansk Dialektforskning. København: C. A. Reitzels Forlag, 143–212.

Svendsen, B. A. & Røyneland, U: 2008. Multiethnolectal facts and functions in Oslo, Norway. The International Journal of Bilingualism 12 (1 & 2), 63–83.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Språkkartlegging på 1. trinn

Gunhild Tveit Randen (Universitetet i Innlandet) and Line-Marie Holum (OsloMet).

Abstract

Denne studien tematiserer kartlegging av minoritetsspråklige førsteklassingers språkferdigheter, og ser på hvordan implementeringen av Udirs Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk (KGN) har fungert på to ulike skoler, sett fra lærernes perspektiv.

KGN har et todelt formål: 1) å fatte vedtak om særskilt språkopplæring, og 2) å fungere som verktøy for planlegging av tilpasset opplæring for minoritetsspråklige elever med vedtak etter Opplæringslova § 3-6. KGN er designet ut fra et dynamisk vurderingssyn (Poehner 2008). Dynamisk vurdering brukes til å vurdere elevers læringspotensial og muligheter til å lære når de får støtte. I dynamisk vurdering er fokus ikke bare på hva eleven mestrer alene, også på hvordan de lærer når de får kvalifisert veiledning eller hjelp (stillasbygging) (Gibbons, 2015). Kartlegging basert på denne metodikken stiller store krav til læreres kompetanse. Formålet med prosjektet er å utforske hvordan lærere på første trinn har opplevd implementeringen av KGN, og hvordan de selv opplever at de kan bruke på verktøyet som redskap for undervisningsplanlegging og vedtak på først trinn. Data er samlet inn ved gruppeintervjuer og observasjoner av lærere på to skoler som har deltatt i en større satsing på kartlegging. Studien er en del av et større prosjekt.

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Foreløpige resultater peker på flere utfordringer knyttet til implementeringen, blant annet relatert til kompetanse, ulike rammefaktorer og bruk på ulike elevgrupper. Dette er særlig knyttet til å fatte vedtak. Samtidig viser flere til KGN som et hensiktsmessig og målrettet verktøy for kartlegging av minoritets elever med tanke på planlegging og gjennomføring av undervisning.

Gibbons, P. (2015). Scaffolding language, scaffolding learning : teaching English language learners in the mainstream classroom (2nd. utg.). Heinemann. Poehner, M. E. (2008). Dynamic Assessment : A Vygotskian Approach to Understanding and Promoting L2 Development (Bd. v.v. 9). Springer.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Terminologi for språklig ulikhet i andrespråksfeltet

Alexander Lykke (OsloMet - Storbyuniversitetet) and Guro Busterud (Universitetet i Oslo).

Abstract

Dette foredraget presenterer ei drøfting av terminologi brukt for å beskrive språklig ulikhet. Drøftinga er et epistemologisk bidrag til forskningsdiskursen der målet er å gi en eksplisitt drøfting av terminologibruk, som ikke har blitt gitt før. Spesifikt tar vi opp terminologi som blir brukt når språket og/eller språkkompetansen til en andrespråksinnlærer avviker fra et målspråk. Vi fokuserer særlig på begrepet feil, og argumenterer for at dette er et begrep vi av flere årsaker bør unngå i beskrivelsen av språklig ulikhet. I motsetning argumenterer vi for å bruke allerede etablerte termer for språklig ulikhet som avvik eller innovasjon.

Forskningsobjektet innen språkstudier og andrespråksstudier er språket eller språkkompetansen til innlæreren. Innen vitenskapen er det avgjørende at vi anvender objektiv og presis terminologi i våre beskrivelser og analyser. Språkvitenskapen er deskriptiv, eksplanatorisk og dessuten en humanvitenskap. Innen et felt som altså forsøker å beskrive eller også forklare atferden og kunnskapen til mennesker, er det særlig viktig at begrepene vi bruker er objektive, nøyaktige og frie for verdibedømmelser. Hvilke begreper og termer vi velger å bruke når vi omtaler menneskespråk, er altså generelt av betydning på grunn av vitenskapelige hensyn og på grunn av studieobjektets art.

Bevisstheten rundt terminologibruk til andrespråksfeltet er likevel særlig viktig innafor språkvitenskapen, blant annet fordi dette forskningsfeltet har kontaktflater mot utdanningssektoren, politikere og byråkrater.

Terminologi som benyttes av forskere innen andrespråksfeltet vil trolig forplante seg og anvendes også utenfor fagfeltet. Andrespråksinnlærere er en sårbar gruppe. Derfor blir det avgjørende å etterstrebe objektiv terminologi, og unngå terminologi som lett kan mistolkes. I utstrekning argumenterer vi med dette for at en vitenskapelig informert pedagogisk praksis også bør unngå termen feil brukt om innlærerspråk.
NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness
in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025:
utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny
Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som
andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle
og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

**Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja
Pesch:** Forhandling av ansvar for språk, inkludering
og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og
praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Minoritesspråklige elevers stemmer om undervisning og egen språk- og leseutvikling

Hege Rangnes (Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, Universitetet i Stavanger), Olaug Strand (Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, Universitetet i Stavanger) and Åse Kari H. Wagner (Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, Universitetet i Stavanger).

Abstract

Studier av andrespråklæreres oppfatninger av undervisning og læring har økt i nordisk forskning (Kulbrandstad et al., 2020), men få studier har undersøkt elevenes stemmer om hva de trenger for å utvikle språk- og leseferdigheter. Med utgangspunkt i at alle lærere er leselærere, undersøker vi i denne studien hvordan ni 10.-klassinger med minoritetsbakgrunn 1) beskriver arbeid med språk og lesing i undervisningen på tvers av fag, og 2) reflekterer rundt egen læringsprosess knyttet til ordlæring og lesing. Elevene tilhører en ungdomsskole med stor andel minoritesspråklige elever, og de har varierende norskspråklig kompetanse. Lærerne ved skolen har deltatt i et treårig kompetanseutviklingsprosjekt om språk og lesing. Data ble innhentet gjennom to fokusgruppe-intervjuer høsten 2024, etter endt prosjekt. Intervjuene er transkribert og importert til NVivo. Foreløpige funn viser at elevene beskriver en praksis der lesing og tekstarbeid er en sentral del i flere fag, og hvor arbeid med ord har en viktig plass i læring av fagene. Elevene fremholder at det er viktig for dem å lære norske fagbegreper. De er i mindre grad bevisste nytten av egen flerkulturelle og flerspråklige kompetanse i undervisningen. Utdypende funn vil bli diskutert i lys av teori og forskning knyttet til utvikling av språk- og leseferdigheter i en undervisningssammenheng.

Kilder

Kulbrandstad, L. I., Egeland, B. L., Nordanger, M. & Olin-Scheller, C. (2020). Forskning på andrespråkslæreres oppfatninger. NOA - Norsk som andrespråk, 36(2), 5-20.
<https://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/1885>

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14.15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15.30 Avslutning

Høytlesing og litterære samtaler: Hvordan flerspråklige elever på 1.trinn forhandler og skaper mening med kognitivt utfordrende bildebøker

Ingrid Lene Aasen (Universitetet i Stavanger).

Abstract

Studien som presenteres i innlegget tar for seg følgende problemstilling: «Hvilke semiotiske ressurser bruker flerspråklige barn i litterære samtaler der kognitivt utfordrende bildebøker blir brukt i høytlesing?» Tidligere forskning viser at unge mennesker blander alle slags språklige og semiotiske ressurser i sine kommunikative aktiviteter for å skape og forhandle mening (Daugaard & Laursen, 2012). Imidlertid viser studier at flerspråklige elever ofte blir eksponert for både et forenklet språk og akademisk innhold på skolen, og forskere innen litteraturteori og andrespråksopplæring hevder at lærere bør gi de flerspråklige barna mer komplekse utfordringer (Hofslundsengen et.al, 2023; Langeloo et.al, 2019; Ommundsen et.al, 2021). Bildebøker med kognitivt krevende innhold har potensial til å gi disse barna aldersadekvate utfordringer i å diskutere tekster på en meningsfull måte (Daugaard & Johansen, 2012; Ommundsen et.al, 2021; Stokke & Palm, 2017). Med dette som utgangspunkt har jeg i denne studien undersøkt høytlesingsøker med én gruppe flerspråklige elever på 1.trinn, og deres kontaktlærer. Jeg og læreren valgte ut 4 bildebøker som kan kategoriseres som kognitivt utfordrende, på grunn av potensialet for åpen tolkning, mange illustrasjoner med spennende detaljer og lite verbaltekst. Jeg har samlet inn video- og lydopptak fra leseundervisningene. Hver video er på om lag 40 minutter, og viser hele økten fra start til slutt. Materialet er

transkribert, og analysen legger sosialsemiotikk til grunn, men også teori om andrespråksopplæring og flerspråklighet har en viktig del i analysene. Denne studien bidrar med kunnskap om hvilke semiotiske ressurser noen flerspråklige elever bruker, og hvordan de bruker dem for å skape mening i den litterære samtalen. Jeg undersøker hvordan de bruker sine språklige ressurser og deres totale språkrepertoar når de kommuniserer om den spesifikke bildeboken. Hvordan forhandler de om hva den sanne historien er, og hvordan bidrar læreren til disse forhandlingene? Hvilke ressurser bruker de, og hvilke bruker de ikke?

Guri Bordal Steien (Universitetet i Innlandet), Ingebjørg Tonne (Universitetet i Oslo) and Marte Monsen (Universitetet i Innlandet).

Abstract

Talerfokuserte tilnærminger til andrespråklæring

Målet med denne dugnadsgruppa er å videreutvikle talerfokuserte tilnærminger (Golden & Steien, 2018) til andrespråklæring. Innlæreres egne perspektiver på språklæringsprosesser har frem til de siste årene fått relativt lite oppmerksomhet i forskningen på norsk som andrespråk, men er grunnleggende for å skape større bevissthet om det mangfoldet av faktorer som påvirker individuelle andrespråkinnlæringsprosesser. Innleggene i denne dugnadsgruppa setter søkelys på det mangfoldet av dimensjoner ved språklæring som kommer frem gjennom emisk forskning på det å lære norsk, som møtet med norsk språkstruktur (pseudokoordineringer og språklig bevissthet) og erfaringer med språklige praksiser i kontekster der norsk dominerer (småprat i arbeidslivet) og læringskontekst (tvungen migrasjon). Gjennom denne dugnadsgruppa tar vi sikte på å bidra til å utvikle et rammeverk som gir holistiske innsikter i individuelle erfaringer med å lære norsk som andrespråk.

Golden, A. & Steien, G. B. (2018). «Snakke med ved? Snakke med maskin?» Voksne flyktningers narrativer om norskopplæring. *Acta Didctica Norge*, 12(2), 1–24.

Sammendrag

Innlegg 1: En bruksbasert studie av pseudokoordineringer – et eksempel på mulig kompleksitetsutvikling i andrespråk (Ingebjørg Tonne)

En formstudie av sitte og-pseudokoordineringer i innlærernorsk viser at det er få formelle avvik å rapportere om for utformingen av pseudokoordinering, sammenlignet med andre formavvik i de samme setningene (Tonne 2020). Selv om innlærerskriveren har begitt seg inn i avanserte setninger, med mange forhold å holde rede på samtidig, er pseudokoordineringen nesten alltid korrekt, som her: Å ha karriere idag er mer viktigere for kvinner enn å sitte hjemme og oppdra barn. Det kan se ut til at pseudokoordineringen er lett å tilegne seg, altså at den brukes med en utbredelse og form nær opptil førstespråksbrukernes. Hva kan man utlede av dette læringsteoretisk? I dette framlegget diskuterer jeg spørsmålet gjennom en nærstudie av formvalgene i et sett med (transkriberte) lydopptak der 6 innlærere med ulike førstespråk gjenforteller et eventyr med hyppige innslag av uttrykk for durativt aspekt (Per, Pål og Espen Askeladden). Jeg knytter funnene til sentrale ideer i den bruksbaserte tilnærmingen forbundet med Ellis (2006) og «Associative-Cognitive CREED» (se også Nilsen, 2022), og den konstruksjonsbaserte tilnærmingen som springer ut av bl.a. Goldberg (1995). Å utforske teoretisk den bruksbaserte tilnærmingen til språklæring vil kunne bidra til å anskueliggjøre hvordan andrespråk utvikles, og til andrespråksdidaktiske vurderinger.

Ellis, N. 2006. Cognitive Perspectives on SLA: The Associative-Cognitive CREED. *AILA Review*, 19(1), 100–121. Goldberg, A. E. (1995). *Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. University of Chicago Press.

Nilsen, G. K. K. (2022). Substantivfrasens kompleksitetsutvikling i innlærerspråk. En konstruksjonsgrammatisk analyse av skriftlig produksjon fra A1 til B2-nivå.

Doktoravhandling nr. 625, UiS. Tonne, I. 2020. «... noen ganger sitter vi og diskuterer om skolen ...» Bruk av pseudokoordinering med positurverb i norsk som andrespråk. I L. A. Kulbrandstad & G. B. Steien (red.), *Språkreiser: festskrift til Anne Golden på 70-årsdagen 14. juli 2020* (s. 135–152). Novus.

Innlegg 2: Swahili, engelsk og Kinyabwisha – jeg er perfekt på dem: Språklig bevissthet og oppfatninger om språklæring blant flyktninger fra Den demokratiske republikken Kongo (Marte Monsen)

I studier om språklig bevissthet har flerspråklige individers språklige bevissthet vært gjenstand for særlig oppmerksomhet, og flere har slått fast at flerspråklige har et annet perspektiv på sine språk, en annen form for metaspråklig bevissthet og et annet kognitivt system enn individer som er såkalte enspråklige. En diskusjon på området knytter seg til forholdet mellom språklig bevissthet og formell og uformell læring (f.eks. Cook, 2002, Jessner, 2017).

Dette innlegget tar utgangspunkt i data fra strukturerte intervjuer med voksne flyktninger fra Den demokratiske republikken Kongo som er bosatt i Norge etter å ha bodd i flyktningeleir i Uganda. Deltakerne behersket flere språk før de kom til Norge, men flere har lite skolegang og lærte mange av språkene sine muntlig i uformelle situasjoner. Intervjuene har hatt som formål å kartlegge deres språklige bevissthet og hvordan denne kommer til uttrykk. Tidligere forskning på denne gruppen har vist at de har lært flere språk både i DR Kongo og i Uganda, og når de blir spurt hvordan de har lært dem, svarer de at mange språk er tilegnet «på gata», mens noen er lært i en mer formell kontekst (Steien, 2022). I den sammenhengen er det blant annet interessant å undersøke hvordan de flerspråklige individene beskriver sine språk og sin språklæring og i hvilken grad de reflekterer over språklig form og om ulikheter i språkene de bruker. Disse spørsmålene vil bli utforsket i dette innlegget. Avslutningsvis diskuteres hvorvidt den språklige bevisstheten som kommer til syne gjennom samtalene, men som ikke formidles i klassiske metaspråklige termer eller kategorier, blir anerkjent som kompetanse i diskurser om språklig bevissthet.

Cook, V. (2002). Background to the L2 user. I V. Cook (red.), *Portraits of the L2 user* (s. 1–28). Multilingual Matters. Jessner, U. (2017). *Language Awareness in Multilingual Learning and Teaching*. I P. Garrett & J. M. Cots *The Routledge Handbook of Language Awareness* (kap. 16). Routledge. Steien, G. B. (2022). “In Uganda we collected them in the streets: On the (absence of) the street as a language learning space. I M. Monsen & G. B. Steien (red.) *Language learning and forced migration* (s. 34–48). Multilingual Matters.

Innlegg 4: Tvungen migrasjon og tvungen språklæring (Guri Bordal Steien)

Igjennom KongNor-prosjektet (Steien & Monsen, 2022) har kolleger og jeg gjort etnografisk forskning på hvordan 14 bosetningsflyktninger fra DR Kongo opplevde å lære norsk gjennom det obligatoriske Introduksjonsprogrammet for flyktninger til Norge. Forskningen fant sted i perioden 2019–2023 – som omfattet hele deltakernes tid på programmet –, og det samlede datamaterialet inkluderer klasseromsobservasjoner, intervjuer med lærere og flyktningkonsulenter, samt en rekke etnografiske intervjuer og samtaler med deltakerne selv om det å lære norsk. I dette innlegget vil jeg sammenfatte de viktigste funnene fra denne forskningen når det gjelder deltakernes egne opplevelser med å lære norsk på (og utenfor) Introduksjonsprogrammet.

Deltakerne ga alle uttrykk for at det var utfordrende å lære norsk, men la i liten grad vekt på norsk språkstruktur som sådan. Flere ga heller uttrykk for at de hadde fordeler med å kunne engelsk og fransk fra før, og noen omtalte norsk som et «blandingsspråk mellom disse». De var mer opptatt av hvordan livssituasjonen deres før og nå, muligheter for fremtiden og erfaringer i det norske samfunnet påvirket hvordan de forholdt seg til det å lære norsk gjennom et obligatorisk program. Muligheter for aktørskap (Steien & Monsen, 2023), prekære livsbetingelser og manglende muligheter for å lære språk gjennom å utføre daglige aktiviteter var blant de temaene deltakerne hyppigst brakte opp i samtaler med forskerne. I lys av disse dataene vil jeg trekke frem noen kjennetegn ved tvungne migranternes språklæring i Norge. Steien, G. B. & Monsen, M. (2023). *Språklæring og tvungen migrasjon: en etnografisk tilnærming*. *Acta Didactica Norden*, 17(1). <https://doi.org/10.5617/adno.9655> Steien, G. B., & Monsen, M. (2022).

Introduction: Language learning and forced migration. I M. Monsen & G. B. Steien (red.), *Language learning and forced migration* (pp. 1–18). Multilingual Matters.

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Dugnadsgruppe: Flerspråklighet på yrkesfag

Siril Nilsen Øvrevoll (Universitetet i Tromsø), Irmelin Kjelaas (NTNU), Anette L. Brekke (NTNU), Hanne Theodorsen (NTNU), Kjersti S. Price (NTNU), Unni S. Andreassen (NTNU), Runa E. R. Greiner (NTNU) and Mari J. W. Andersen (Høgskolen i Østfold).

Abstract

Stadig flere elever på yrkesfag er nyankomne (Andersen, 2024). Dette er ei sårbar gruppe i utdanningssystemet: De har svakere skoleresultat, rapporterer om mindre trivsel og har høyere frafall enn sine norskfødte jevnaldrende (SSB, 2024). En av årsakene til utfordringene er den krevende læringsoppgaven elevene står overfor. De skal både tilegne seg gode norskerferdigheter og avansert faglig kompetanse på kort tid. På yrkesfag må de i tillegg oppøve en profesjonell kommunikativ kompetanse (Fillettaz, 2022). Etter kun to år på skole skal de fleste ut i læretid i bedrift. Her skal de praktisere yrket de utdanner seg til og (videre)utvikle de kommunikative ferdighetene som kreves i yrket. De er derfor avhengige av god språkopplæring og -støtte. Samtidig er det lite forskningsmessig og faglig oppmerksomhet om flerspråklighetspedagogikk på yrkesfag (Andreassen, 2024), og flere studier viser at yrkesfaglærere har relativt liten bevissthet om språklige sider ved opplæringa (f.eks., Wildeman et al., 2021). I denne dugnadsgruppa retter vi derfor søkelys mot språkopplæring for nyankomne elever på yrkesfag. Innlegg 1: Yrkesfagelevers opplevelse av flerspråklighet i opplæringa En viktig del av yrkesfaglig utdanning er å oppøve kommunikativ kompetanse for å kommunisere med kolleger, kunder, pasienter, pårørende osv.

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

(Fillietaz, 2022; Kunnskapsdepartementet, 2020). I et flerkulturelt og flerspråklig samfunn og arbeidsliv vil stadig mer av denne kommunikasjonen kunne – og burde – foregå på andre språk enn norsk (Mustonen & Strømmer, 2023). Flerspråklighet er med andre ord en ressurs i arbeidslivet. Samtidig vet vi at flerspråklighet har liten plass på yrkesfag og at det i liten grad legges til rette for bruk av flere språk som støtte i opplæringa, eller for oppøving av flerspråklig kompetanse (Andersen, 2023; Andreassen, 2024). På grunnlag av dette undersøker jeg følgende problemstilling i masterprosjektet mitt: Hvordan opplever elever på yrkesfag seg forberedt til et flerspråklig arbeidsliv? Mer konkret utforsker jeg hvilken rolle flerspråklighet som henholdsvis tema og praksis har i opplæringen på skolen, og hvilke erfaringer elevene får med flerspråklighet gjennom praksis. Deltakerne i prosjektet er fra to klasser på utdanningsprogrammene Frisør og Salg, service og reiseliv vg2. Disse linjene er valgt fordi elevene her utdannes til yrker der kundekommunikasjon er en vesentlig del av arbeidet. Studien er kvalitativ med spørreundersøkelser i begge klassene og gruppeintervjuer med to–tre elever i hver klasse (Blikstad-Balas & Dalland, 2021; Frønes & Pettersen, 2021). Prosjektet gjennomføres studieåret 2024/2025. Analysen og funnene er derfor ikke klare ennå, men studien har en sosiolingvistisk forankring, og tar sikte på å utforske forholdet mellom det elevene forteller om skolens tilnærming til flerspråklighet, og erfaringene de har fra praksis, i lys av teori om språkideologier (Woolard, 2020; Ommeren, 2022) og språkhierarkier (Bull & Lindgren, 2009).

Referanseliste

- Andersen, M. J. W. (2023). Mellom barken og veden: Om flerspråklighet og læreraktørskap på yrkesfag. *Acta Didactica Norden*, 17(3). <https://doi.org/10.5617/adno.9841>Links to an external site.
- Andreassen, U. S. (2024). “We don’t have it in my mother tongue”: A newly arrived student’s stance towards using his first language in the transition from introduction class to technical VET. *Apples - Journal of Applied Language Studies*, 18(1), 114–134. <https://doi.org/10.47862/apples.136167>
- Blikstad-Balas, M. & Dalland, C. P. (2021). Mixed methods som forskningsdesign. I C. Dalland og E. Andersson-Bakken (red.) *Metoder i klasseromsforskning: forskningsdesign, datainnsamling og analyse* (s. 47–70). Universitetsforlaget.
- Bull, T. & Lindgren, A. R. (2009). Einspråklegheit kan bøtast. I T. Bull og A. R. Lindgren (Red.), *De mange språk i Norge. Flerspråklighet på norsk* (s. 7–28). Novus forlag.
- Frønes, T. S. & Pettersen, A. (2021). Spørreundersøkelser i utdanningsforskning. I E. Andersson-Bakken og C. P. Dalland (red.), *Metoder i klasseromsforskning: Forskningsdesign, datainnsamling og analyse* (s. 167–208). Universitetsforlaget.
- Fillietaz, L. (2022). The linguistic demands of learning at work: Interactional competences and miscommunication in vocational training. *Australian journal of applied linguistics*, 5(3), 101–117. doi: 10.29140/ajal.v5n3.53si1
- Kunnskapsdepartementet. (2020). Læreplanverket for kunnskapsløftet. Mustonen, S., & Strømmer, M. (2022). Becoming a multilingual health professional in vocational education: two adult migrants’ translanguaging trajectories. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, Early online. <https://doi.org/10.1080/01434632.2022.2116451>
- Ommeren, R. v. (2022). Språkideologier i andrespråksfeltet. I I. Kjelaas og R. v. Ommeren (red.) *Andrespråksopplæring for nyankomne ungdommer: tilnærminger for mestring og myndiggjøring* (s. 47–66). Fagbokforlaget.
- Woolard, K. A. (2020). Language Ideology. *The International Encyclopedia of Linguistic Anthropology*. <https://doi.org/10.1002/9781118786093.iela0217>
- Innlegg 2: Transspråking som nøkkel til mestring på yrkesfag Pedagogisk transspråking, det vil si en systematisk bruk av et bredt sett av språklige og kommunikative ressurser i læringsarbeidet (García & Wei, 2019), er ei anbefalt tilnærming i opplæringa for nyankomne elever. Ei rekke forskere peker på at slik transspråking gir elevene betydelig bedre muligheter til å lære både språk og fag, og virker myndiggjørende (f.eks. Dewilde & Beiler, 2021). Mye av den eksisterende transspråkingsforskninga omhandler elevers bruk av flere navngitte språk i opplæringa. Til sammenligning foreligger det relativt få studier om transspråking

som multimodal kommunikasjon (Blackledge & Creese, 2017), der en undersøker bruken av kroppsliggjorte repertoar, der «stemme, stil og selvrepresentasjon, kroppsspråk, agens, kroppslig bevegelse og erfaring, mediering av objekter, teknologi og språk» virker sammen (Zhu et al., 2020, s. 66-67). Slik multimodal og mangesemiotisk transspråking har en naturlig plass på yrkesfag i og med at mye av opplæringa her er praktisk, kroppslig og muntlig (Andersen, 2024). Samtidig er det få studier om transspråking i denne opplæringskonteksten (Mustonen & Strømmer, 2022), og flere studier viser at yrkesfaglærere har relativt liten bevissthet om språklige og kommunikative sider ved opplæringa (f.eks., Wildeman et al., 2021). I dette innlegget retter vi derfor oppmerksomhet mot transspråking på yrkesfag. Mer konkret belyser vi følgende problemstilling: Hva kjennetegner elevers og -læreres transspråking i par- og gruppesamtaler på yrkesfag, og hvordan bidrar transspråkinga til at elevene får uttrykt seg, skapt mening og vist kompetanse? Materialet som analyseres, er innhenta i et større språketnografisk prosjekt, med deltakende observasjon, video-/lydopptak og uformelle samtaler som konkrete innsamlingsmetoder. I innlegget presenterer vi en analyse av elevenes og lærerens taktile, gestiske, paralingvistiske og verbale strategier (Canagarajah, 2018; Stam, 2018). Et hovedfunn er at denne multimodale transspråkinga har en viktig kognitiv, kommunikativ og interaksjonell funksjon for elevene, og bidrar til å styrke deres mulighet for å kommunisere og utvikle og vise kompetanse.

Referanser

- Andersen, M. J. W. (2024) Flerspråklighet i yrkesopplæringa Om språkideologier, læreraktørskap og læreplanutøvelse [Doktorgradsavhandling]. Universitetet i Oslo.
- Andreassen, U. S. (2024). "We don't have it in my mother tongue": A newly arrived student's stance towards using his first language in the transition from introduction class to technical VET. *Apples - Journal of Applied Language Studies*, 18(1), 114–134. <https://doi.org/10.47862/apples.136167>
- Blackledge, A., & Creese, A. (2017). Translanguaging and the body. *International Journal of Multilingualism*, 14(3), 250–268. <https://doi.org/10.1080/14790718.2017.1315809>
- Canagarajah, S. (2018). Translingual Practice as Spatial Repertoires: Expanding the Paradigm beyond Structuralist Orientations. *Applied Linguistics*, 39(1), 31–54. <https://doi.org/10.1093/applin/amx041>
- Dewilde, J., & Beiler, I. R. (2021). Pilotstudie om bruk av flerspråklige strategier og ressurser i opplæring for voksne innvandrere [Sluttrapport]. Universitetet i Oslo.
<https://www.uv.uio.no/ils/forskning/prosjekter/pilotstudie-flerspraklige-strategier-ressurser-opp/sluttrapport-pilotprosjektet-uio.pdf>
- Filliettaz, L. (2022). The linguistic demands of learning at work: Interactional competences and miscommunication in vocational training. *Australian journal of applied linguistics*, 5(3), 101–117. doi: 10.29140/ajal.v5n3.53si1
- García, O., & Li, Wei. (2019). Transspråking: Språk, tospråklighet og opplæring. Cappelen Damm akademisk.
- Mustonen, S. & Strømmer, M. (2022). Becoming a multilingual health professional in vocational education - two adult migrants' translanguaging trajectories. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 45(9), 3678–3693. <https://doi.org/10.1080/01434632.2022.2116451>
- Stam, G. (2018). Gesture and speaking a second language. I R. Alonso (red.), *Speaking in a second language* (s. 49–67). John Benjamins.
- Wildeman, E., Koopman, M., & Beijgaard, D. (2021). Content and language integrated learning in technical vocational education: teachers' practical knowledge and teaching behaviour. *Journal of Vocational Education & Training*, 75(3), 479–500. <https://doi.org/10.1080/13636820.2021.1899269>
- Williams, M. (2022). Fifth graders' use of gesture and models when translanguaging during a content and language integrated science class in Hong Kong. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 25(4), 1304–1323. <https://doi.org/10.1080/13670050.2020.1754752>

Zhu, H., Li, W., & Jankowicz-Pytel, D. (2020). Translanguaging and embodied teaching and learning: Lessons from a multilingual karate club in London. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 23(1), 65–80. <https://doi.org/10.1080/13670050.2019.1599811>

Innlegg 3: Literacy på yrkesfag for flerspråklige elever Det er en økende andel flerspråklige elever på yrkesfaglige utdanningsprogram (Andersen, 2023), og forskning og statistikk viser at denne elevgruppa har vesentlig større frafall, svakere skoleresultat og rapporterer om mindre trivsel enn elever for øvrig (Perlic et al., 2020; SSB, 2023). En viktig årsak til disse utfordringene er at de flerspråklige elevene i for liten grad får den pedagogiske tilpasninga og den språklige støtta de trenger (Kjelaas & van Ommeren, 2022, Andreassen, 2024). Ikke minst er lesing og skriving utfordrende for elevgruppa (Konstantinidou et al., 2023): Yrkesfagene stiller i økende grad krav til avanserte fagspesifikke literacyferdigheter, både i opplæringa i skolen og i praksis/bedrift (Karlsson, 2006; Paul, 2023; Andreassen, 2024). Dette stiller i sin tur høye krav til lærerne om å tilrettelegge for ei god literacyopplæring. Så langt fins det lite forskning om literacy og literacyopplæring på YF generelt, og for flerspråklige elever spesielt, både nasjonalt og internasjonalt (Konstantinidou et al., 2023; Wildeman et al., 2021). Studier viser dessuten at yrkesfaglærere har relativt lite bevissthet om de språklige sidene ved opplæringa (Andersen, 2024; Wildeman et al., 2021). Gitt de alvorlige konsekvensene manglende mestring og frafall har for både enkelteleven og samfunnet, er det derfor viktig å utvikle forskningsbasert kunnskap om hvordan en kan fremme flerspråklige elevers literacykompetanse på YF. Dette ph.d-prosjektet har nettopp det som formål, og belyser literacypraksiser, literacykrav og literacyopplæring på Helse- og oppvekstfag (HO). I første fase av prosjektet, januar – juni 2025, undersøker jeg hva som kjennetegner sjangerne elevene skriver innenfor dette utdanningsprogrammet, og hvordan det jobbes med disse sjangrene i opplæringa. Datainnsamlinga er kvalitativ og vil blant annet bestå av gruppesamtaler mellom lærere, observasjon av undervisning i en-to klasser, og uformelle samtaler med elever og lærere om deres erfaringer med og refleksjoner om skriving og skriveopplæring på HO. I innlegget presenterer jeg foreløpige funn fra gruppesamtaler med 20 programfaglærere på HO som deltar på en workshop om hva som kjennetegner tekstene elevene skriver i programfag, både med tanke på prosess og produkt.

Referanser

Andersen, M. J. W. (2023). Mellom barken og veden. Om flerspråklighet og læreraktørskap på yrkesfag. *Acta Didactica Norden*, 17(3). DOI: <https://doi.org/10.5617/adno.9841>

Andreassen, U. S. (2024). We don't have it in my mother tongue. Apples. Karlsson, A-M. (2006). En arbeidsdag i skriftsämhellet. Et etnografisk perspektiv på skriftanvänding i vanliga yrken. Språkrådet och Norstedts Akademiska Förlag.

Kjelaas, I & van Ommeren, R. (2022). Andrespråksopplæring for nyankomne ungdommer. *Tilnærminger for mestring og myndiggjøring*. Fagbokforlaget.

Konstantinidou, L., Madlener-Charpentier, K., Opacic, A. et al. (2023). Literacy in vocational education and training: scenario-based reading and writing education. *Reading and Writing* 36, 1025–1052. <https://doi.org/10.1007/s11145-022-10373-4>

Paul, E. (2022). 'The wrong' kind of students or 'Santa's workshop'? Teaching practices for newly arrived migrant students in Swedish upper secondary VET. *Vocations and Learning* 16, 157–177. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12186-023-09313-2>

Perlic B., Foss, E. S., & Moaf, H. (2020). Grunnskoleresultatets betydning for gjennomføring av videregående opplæring. SSB-rapporter 2020/33. Statistisk sentralbyrå, Elever, lærlinger og læreandidater i videregående opplæring, etter utdanningsprogram, statistikkvariabel, år og innvandringskategori, 2023. [Online]. Hentet fra: 13159: Elever, lærlinger og læreandidater i videregående opplæring, etter utdanningsprogram, statistikkvariabel, år og innvandringskategori. Statistikkbanken (SSB.no)

Wildeman, E., Koopman, M. & Beijgaard, D. (2021). Content and language integrated learning in technical vocational education: teachers' practical knowledge and teaching behaviour. *Journal of Vocational Education & Training*, 75(3), 479–500. DOI: <https://doi.org/10.1080/13636820.2021.1899269>

Innlegg 4: Nyankomne elevers språklæringsstrategier på yrkesfag Elevmassen i yrkesfaglig opplæring er språklig mangfoldig, og relativt mange av elevene er nyankomne. Likevel er yrkesfagene i stor grad prega av språkideologier der norsk og engelsk oppvurderes i opplæringa (Andersen, 2023). Videre anser ikke yrkesfaglærere seg som språklærere (f.eks. Paul, 2023), selv om yrkesfagene er språklig svært komplekse og stiller høye krav til fag- og yrkesspesifikke språkferdigheter. Dette er særlig utfordrende for nyankomne andrespråkselever (f.eks. Andreassen, 2024). For å oppleve mestring på nye fagområder, vil denne elevgruppa derfor ha behov for gode læringsstrategier (jf. HK-dir, 2021, s. 5; van Baar, 2019).

Læringsstrategier viser i denne sammenhengen til teknikker eller verktøy som en innlærer bruker for å tilegne seg kunnskap (Rubin, 1975, s. 43, min oversettelse). Dette innlegget belyser språklæringsstrategiene til en nyankommen andrespråkselev som har mye skolebakgrunn fra opprinnelseslandet. Det utforsker hvilke strategier eleven oppgir å bruke, hvordan han opplever at disse fungerer i læringa av språk og fag, og hvordan han opplever lærernes interesse for strategiene. Materialet er innhenta gjennom en større språketnografisk studie (Copland & Creese, 2015) gjennomført ved en videregående skole på Østlandet, og inkluderer intervjuer og klasseromsobservasjon (Andersen, 2024). Studien er forankra i et sosiokulturelt syn på språklæring, og analysen vier oppmerksomhet til former for samhandling som bidrar til elevens opplevde læring, samt sosiale rammevilkår i opplæringskonteksten. Analysen viser at andrespråkseleven har flere strategier som han bruker bevisst og målretta, blant annet bruk av digitale oversettelsesverktøy og språk- og fagarbeid sammen med venner som deler elevens førstespråk. Førstespråket utgjør et viktig element i elevens læringsprosess, men han opplever at lærerne i liten grad viser interesse for og har kunnskap om de språklige ressursene og språklæringsstrategiene hans. Studien løfter fram et emisk elevperspektiv på strategier for språk- og faglæring, og hvilken rolle førstespråket kan spille for denne læringa på yrkesfag.

Referanser

Andersen, M. J. W. (2023). Mellom barken og veden: Om flerspråklighet og læreraktørskap på yrkesfag. *Acta Didactica Norden*, 17(3), Artikkel 3. <https://doi.org/10.5617/adno.9841>

Andersen, M. J. W. (2024). Flerspråklighet i yrkesopplæringa: Om språkideologier, læreraktørskap og læreplanutøvelse [Doktorgradsavhandling]. Universitetet i Oslo. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/114568>

Andreassen, U. S. (2024). "We don't have it in my mother tongue": A newly arrived student's stance towards using his first language in the transition from introduction class to technical VET. *Apples - Journal of Applied Language Studies*. <https://doi.org/10.47862/apples.136167>

Copland, F., & Creese, A. (med Rock, F., & Shaw, S.). (2015). *Linguistic ethnography: Collecting, analysing and presenting data*. Sage. HK-dir. (2021). Læreplan i norsk for voksne innvandrere. Fastsett av Kunnskapsdepartementet 20. juni 2021 med hjemmel i lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) § 30. <https://hkdir.no/no/ressurser/laereplan-i-norsk-for-voksne-innvandrere>

Paul, E. (2023). 'The wrong' kind of students or 'Santa's workshop'? Teaching practices for newly arrived migrant students in Swedish upper secondary VET. *Vocations and Learning*, 16(1), 157–177.

<https://doi.org/10.1007/s12186-023-09313-2> Rubin, J. (1975). What the «Good Language Learner» Can Teach Us. *TESOL Quarterly*, 9(1), 41–51. <https://doi.org/10.2307/3586011>

van Baar, M. (2019). *Bruk av språklæringsstrategier blant voksne norskinnlærere* [Masteroppgave, Universitetet i Bergen]. <https://bora.uib.no/bora-xmlui/handle/1956/20085>

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Rasiolingvistiske og dekoloniale perspektiver i andrespråksforskningen i Norden

Jonas Iversen (Universitetet i Innlandet) and Vander Tavares (Universitetet i Innlandet).

Abstract

De siste årene har rasiolingvistiske og dekoloniale perspektiver fått stadig større oppmerksomhet i den internasjonale andrespråksforskningen, ikke minst i Nord-Amerika (Rosa & Flores, 2017). Rasiolingvistiske perspektiver belyser hvordan rasialiserte lærere og elevers måter å bruke språk på blir devaluert i språkopplæring, og hvordan denne devalueringen bidrar til å opprettholde og reproducere ulikheter i samfunnet (Rosa & Flores, 2017). Dekoloniale perspektiver på språkopplæring handler både om å identifisere praksiser som opprettholder strukturell urettferdighet og et arbeid for å identifisere «what kinds of linguistic and semiotic practices can be identified that contribute to transformation and how they can lead to actual socio-political change» (Makoni et al., 2024, s. 4).

Selv om det allerede er utført viktig andrespråksforskning i Norden som trekker veksler på rasiolingvistiske og dekoloniale perspektiver (f.eks. Ennser-Kananen et al., 2017), undersøker vi i denne presentasjonen i hvilken grad disse perspektivene har fått gjennomslag i den skandinaviskspråklige andrespråksforskningen. Vi undersøkte derfor i hvilken grad rasiolingvistiske og dekoloniale perspektiver har fått gjennomslag i skandinaviskspråklig utdanningsforskning gjennom systematiske søk i samtlige fagfelleverderte artikler publisert i Nordand og NOA i perioden 2019–2023 (N = 77). Funnene viser at rasiolingvistiske og dekoloniale perspektiver i svært begrenset grad har vært representert blant studiene i vår undersøkelse. I

presentasjonen drøfter vi årsakene og konsekvensene bak dette funnet, samt behovet for rasiolingvistiske og dekoloniale perspektiver i skandinaviskspråklig andrespråksforskning.

Ennser-Kananen, J., Jäntti, S. & Leppänen, S. (2017). Does Finland need raciolinguistics? Apples – Journal of Applied Language Studies, 11(4), 101–111. Makoni, S., Idem, U. A. & Rudwick, S. (2024). Decolonizing applied linguistics in Africa and its diasporas: Disrupting the center. Critical Inquiry in Language Studies, 1–22. Rosa, J. & Flores, N. (2017). Unsettling race and language: Toward a raciolinguistic perspective. Language in Society, 46(5), 621–647.

NOA 2025

Den 11. nasjonale forskerkonferansen i norsk som andrespråk

Hamar 12. og 13. juni

Program og sammendrag

Program

Torsdag 12. juni

10.15 Konferanseåpning

Sesjon 1: plenumsforefrag

Andrea Young: Critical language awareness in multilingual educational contexts

11.30 Lunsj

12.15 Sesjon 2: parallellsesjoner

14.00 Sesjon 3: parallellsesjoner

16.15 Sesjon 4: plenumsforefrag

Anne Hvenekildes hederspris 2025: utdeling og presentasjoner fra prisvinnere:

Master Stian Ramstad og ph.d. Jenny Gudmundsen

17.15 Nasjonalt nettverksmøte (FINOA)

19.00 Konferansemiddag på kampus

Fredag 13. juni

09.00 Sesjon 5: plenumsforefrag

Toril Opsahl: Polske talere av norsk som andrespråk: lingvistiske, interaksjonelle og sosiokulturelle perspektiver

10.15 Sesjon 6: parallellsesjoner

11.45 Lunsj

12.30 Sesjon 7: parallellsesjoner

14:15 Sesjon 8: plenumsforefrag

Kristin Vold Lexander, Marte Nordanger og Anja Pesch: Forhandling av ansvar for språk, inkludering og medborgerskap: mellom politikk, profesjon og praksis i utdanning og arbeidsliv

15:30 Avslutning

Hovedlinjer i andrespråks- og flerspråklighetsforskning på barnehagefeltet 2016–2025

Gunhild Tomter Alstad (Universitetet i Innlandet) and Marit Sundelin (Universitetet i Tromsø).

Abstract

Denne presentasjon gir et innblikk i hovedlinjer i forskning som handler om vilkår for andrespråksutvikling, morsmålsutvikling og gryende flerspråklighet i en norsk barnehagekontekst. Med utgangspunkt i en tidligere forskningsoversikt (Alstad, 2015) presenteres den videre utviklingen i form av publikasjoner og oppnådde grader i det siste tiåret, samt presenterer og diskuterer teoretiske, metodologiske og tematiske hovedtendenser i publikasjonene. De vitenskapelige arbeidene er identifisert gjennom systematiske litteratursøk og omfatter avlagte master- og doktorgrader samt fagfellekvurderte publikasjoner i norske og internasjonale publikasjoner fra norsk kontekst i tiårsperioden 2016–2025.

Forskningsoversikten fra 2015 viste en betydelig vekst i antall publikasjoner fra 2005, og litteratursøkene viser at veksten tiltar ytterligere det siste tiåret. Siden 2015 er det publisert tre temanummer i ulike vitenskapelige tidsskrift som utelukkende tematiserer flerspråklighet i barnehage, og antall avlagte doktorgrader har økt fra tre i perioden 1985–2015 til over ti i perioden 2016–2025. De vitenskapelige arbeidene det siste tiåret kjennetegnes fremdeles av bidrag fra flere vitenskapsdisipliner, slik som musikkvitenskap, pedagogikk og språkvitenskap, mens det teoretiske grunnlaget som tidligere hovedsakelig er hentet fra sosiokulturelle teorier. Hovedvekten av studiene er fremdeles kvalitativt orienterte. Temaene som adresseres, kjennetegnes imidlertid av et større mangfold enn tidligere, og vi

finner studier av språkideologier og språkdiskurser i styringsdokument, studier av læreroppfatninger, profesjonskompetanse og profesjonsutøvelse med vekt på lesepraksiser, estetisk og kroppslig kommunikasjon, språklig samhandling, kartlegging av språkferdigheter, samt studier som tar for seg forskningsmetodologi i barnehagekontekst. Det er også en vekst i systematiske kunnskapsoversikter. Samlet sett framstår barnehageforskningsfeltet som et felt som er i ferd med å slå tydelig rot i norsk andrespråksforskning.

Referanser Alstad, G. T. (2015). Barnehagen som læringsarena for gryende flerspråklighet: En oversikt over forskning 1985–2015. NOA – norsk som andrespråk, 30(1-2), 284–309.